

Eerikkilän vastuullisuusohjelma vuosille 2025– 2028

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Kestävä kehitys, Forssa

Kevät 2025

Anni Lehto

Koulutus Kestävä kehitys
Tekijä Anni Lehto
Työn nimi Eerikkilän vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028
Ohjaaja Eija Raimovaara

Vuosi 2025

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena oli rakentaa Eerikkilälle vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028, jonka avulla se voi kehittää ja ohjata toimintaansa sekä edetä vastuullisuustyössään suunnitelmallisesti. Eerikkilä on Tammelassa sijaitseva monipuolinen liikunta- ja urheilukeskus sekä urheiluopisto. Eerikkilä (Palloilu Säätiö) on yleishyödyllinen säätiö, jonka tuotot ohjataan lasten ja nuorten urheilutoiminnan kehittämiseen Eerikkilässä.

Opinnäytetyön tausta koostui kestävän kehityksen ja vastuullisuuden tietopohjasta liikunta- ja urheilualalla sekä urheiluopistotoiminnassa. Aihetta tarkasteltiin kestävyuden kolmen ulottuvuuden näkökulmasta, keskittyen yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, liikunnan ja urheilun ympäristövaikutuksiin sekä hyvään hallintotapaan. Tarkastelussa huomioitiin, että Eerikkilän vastuullisuusohjelma perustuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin sekä urheiluopistoverkoston yhteiseen vastuullisuusohjelmaan.

Opinnäytetyön menetelminä olivat Eerikkilän vastuullisuustyön nykytilaselvitys, olennaisuusarviointityöpaja sekä sidosryhmäkysely. Vastuullisuusohjelman laatiminen alkoi nykytilan kartoituksella sekä olennaisuusarviointityöpajalla. Työpajan tulosten perusteella vastuullisuusohjelman teemoiksi valittiin ihmiset ja hyvinvointi, yhteistyö ja yhteisöllisyys, ilmasto ja lähiluonto sekä turvallinen toimintaympäristö. Nykytilakartoituksen pohjalta voitiin asettaa tärkeimmät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Kyselyn vastausprosentti oli 31,65 % ja sen vastauksia hyödynnettiin tavoitteiden asettelussa ja kehityskohteiden löytämisessä. Kyselyn tulokset varmistivat, että määritellyt teemat vastasivat sidosryhmien odotuksiin.

Lopputuloksena syntyi Eerikkilän vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028, joka sisältää neljä teemaa ja teemakohtaiset tavoitteet. Tavoitteiden saavuttamiselle asetettiin toimenpiteet ja seuranta varten etenemissuunnitelma ja mittarit. Eerikkilän vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028 on ennen kaikkea työkalu, jonka avulla Eerikkilä voi kehittää ja ohjata toimintaansa sekä suunnitelmallisesti edetä vastuullisuustyössään.

Avainsanat Kestävä kehitys, vastuullisuus, vastuullisuusohjelma, urheiluopisto.
Sivut 28 sivua ja liitteitä 17 sivua

DP	Degree Programme in Sustainable Development	
Author	Anni Lehto	Year 2025
Subject	Responsibility Program for Eerikkilä for the years 2025–2028	
Supervisor	Eija Raimovaara	

The aim of this functional thesis was to develop a responsibility programme for Eerikkilä for the years 2025-2028, which enables Eerikkilä to develop and manage its operations and to proceed systematically in its responsibility work. Eerikkilä is a versatile sports center and resort as well as a Sports Institute located in Tammela. Eerikkilä (Palloilu Säätiö) is a non-profit foundation whose profits are directed to the development of sports for children and young people.

The background of the thesis consisted of a knowledge base of sustainable development and responsibility in the sports and physical education sector as well as sports institutions. The topic was examined from the perspective of the three dimensions of sustainability focusing on equality, environmental impacts of physical activity and sports, and good governance. In the thesis, it was also acknowledged that the responsibility program for Eerikkilä was based on the UN sustainable development Agenda 2030 goals and the joint responsibility program of the Finnish Sports Institutions network.

Methods of the thesis were an analysis of Eerikkilä's current state of sustainability, a materiality assessment workshop and a stakeholder survey. The development of the responsibility program began with an analysis of Eerikkilä's current state of sustainability and by executing a materiality assessment workshop. Based on the results of the workshop, the themes for the responsibility program were people and well-being, cooperation and communality, climate and local nature and a safe operating environment. After the assessment of the current state, the main objectives, actions and indicators were chosen. The response rate of the stakeholders' survey was 31.65% and its responses were utilised in setting objectives and finding development targets. The results of the survey also ensured that the defined themes met the expectations of the stakeholders.

As a result, a responsibility programme for Eerikkilä was created for 2025–2028, which introduced four themes, sustainability goals as well as the set measures for the achievement of the targets and a roadmap and indicators for monitoring and assessment. In conclusion, Eerikkilä's responsibility program for the years 2025-2028 is above all a tool that can help the company manage and develop its operations and proceed systematically in its responsibility work.

Keywords Sustainable development, responsibility, responsibility programme, sports institute
Pages 28 pages and appendices 17 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Kestävä kehitys ja vastuullisuus	2
2.1	YK:n kestävä kehityksen tavoitteet.....	2
2.2	Liikunnan ja urheilun kestävä kehitys	3
2.2.1	Sosiaalinen kestävyys	4
2.2.2	Ekologinen kestävyys	6
2.2.3	Taloudellinen kestävyys.....	7
2.3	Urheiluopistotoiminnan vastuullisuus	9
3	Eerikkilän vastuullisuusohjelman rakentaminen	12
3.1	Tarkoitus ja tavoite	12
3.2	Suunnittelu.....	13
3.3	Tutkimusmenetelmät.....	14
3.3.1	Nykytilaselvitys	15
3.3.2	Olenaisuusarviointityöpaja	18
3.3.3	Vastuullisuuskysely sidosryhmille	19
4	Eerikkilän vastuullisuusohjelma.....	21
4.1	Teemat ja tavoitteet.....	21
4.2	Toimenpiteet ja etenemissuunnitelma	23
4.3	Vastuullisuusohjelman mittarit.....	25
5	Johtopäätökset ja pohdinta	25
5.1	Tulosten ja opinnäytetyöprosessin arviointi	27
5.2	Jatkosuunnitelmat ja vastuullisuusohjelman käyttöönotto.....	28
	Lähteet.....	29

Kuvat

Kuva 1. Agenda 2030 tavoitteet.	3
Kuva 2. Urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelma.	10
Kuva 3. Vastuullisuusohjelman rakentumisen prosessikaavio.	14
Kuva 4. Vastaajien arviot Eerikkilän ympäristövastuun näkökulmien onnistumisesta.	20
Kuva 5. Vastaajien arviot Eerikkilän sosiaalisen vastuun näkökulmien onnistumisesta.	20
Kuva 6. Vastaajien arviot Eerikkilän taloudellisen vastuun näkökulmien onnistumisesta.	21

Liitteet

- Liite 1. Aineistohallintasuunnitelma
- Liite 2. Työpajan ohjelmarunko
- Liite 3. Sidosryhmäkyselyn tietosuojailmoitus
- Liite 4. Vastuullisuusohjelman sidosryhmäkysely
- Liite 5. Eerikkilän vastuullisuusohjelma

1 Johdanto

Kestävä kehitys koskettaa kaikkia yhteiskunnan toimijoita. Sen edistäminen edellyttää vastuullista toimintaa, jossa yhdistyy ympäristön suojelu, ihmisten hyvinvointi sekä taloudellinen vakaus (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 1). Myös liikunta- ja urheilualalla on herätty vastuullisuustyöhön, sillä yhteiskunnan kohtaamat haasteet, kuten ilmastonmuutos, liikkumattoman elintavan yleistyminen, kaupungistuminen sekä julkisen talouden haasteet koskettavat luonnollisesti myös liikunta- ja urheilualaa. Tämä on lisännyt tarvetta kestävän kehityksen periaatteiden ymmärtämiselle sekä soveltamiseen alalla. (Heikkilä, 2024) YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 tunnistaa urheilun merkityksen muun muassa kehityksen ja rauhan toteutumisessa sekä terveyden, hyvinvoinnin ja koulutuksen edistämisessä (Suomen YK-liitto, 2017, s. 46). Vastuullisuus tarkoittaa liikunnan ja urheilun alalla myös toiminnan ympäristövaikutusten huomioimista sekä hyvän hallintotavan noudattamista.

Liikunta- ja urheiluala tavoittaa laajan ja monimuotoisen yleisön, joka antaa alan toimijoille ainutlaatuisen mahdollisuuden vaikuttaa asenteisiin ja toimintatapoihin.

Vastuullisuusohjelman avulla liikunta- ja urheilualan toimijat voivat tunnistaa oman toimintansa kannalta olennaisimmat näkökohdat ja toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä kestävän kehityksen edistämiseksi. Liikuttamalla vastuullisesti ja tarjoamalla osaamistaan liikunta- ja urheilualan toimijat voivat lisätä vaikuttavuuttaan yhteiskunnassa ja olla osana kestävyyshaasteiden ratkaisemista.

Eerikkilä on Tammelassa sijaitseva liikunta- ja urheilukeskus, joka järjestää liikunta- ja luontoalan koulutusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää palvelutoimintaa sekä vapaa-ajan liikunta-, virkistys- ja matkailupalvelutoimintaa. Eerikkilä on yksi yhdestätoista valtakunnallisesta urheiluopistosta ja siellä toimii jalkapallon ja salibandyn valmennuskeskukset. (Eerikkilä, n.d.-a) Eerikkilä (Palloilu Säätiö) on yleishyödyllinen säätiö, jonka tuotot ohjataan lasten ja nuorten urheilutoiminnan kehittämiseen Eerikkilässä (Eerikkilä, n.d.-b). Vastuullisuus on olennainen osa Eerikkilän toimintaa ja pyrkimystä edistää ihmisten ja ympäristön hyvinvointia.

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028, jonka avulla Eerikkilä voi kehittää ja ohjata toimintaansa sekä edetä vastuullisuustyössään suunnitelmallisesti. Eerikkilän edellinen vastuullisuusohjelma

laadittiin vuonna 2018 ja sen toimintakausi päättyi vuonna 2024. Uuden strategiakauden (2025–2028) alkaessa myös vastuullisuusohjelma haluttiin päivittää.

Opinnäytetyö rajattiin liikunta- ja urheilusektoriin sekä urheiluopistotoiminnan vastuullisuuden näkökulmiin. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksinä olivat:

1. Mikä on Eerikkilän vastuullisuuden nykytila, ja millä keinoin sitä voidaan kehittää vastaamaan kestävä kehityksen tavoitteita?
2. Miten Eerikkilän vastuullisuutta voidaan mitata?
3. Miten vastuullisuusohjelma voidaan jalkauttaa osaksi Eerikkilän päivittäistä toimintaa?

2 Kestävä kehitys ja vastuullisuus

Kestävä kehitys tarkoittaa kehitystä, joka edistää ihmisten hyvinvointia rasittamatta maapallon kantokykyä (Suomen kestävä kehityksen toimikunta, n.d.-b). Sen päämääränä on turvata hyvän elämän mahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville. Kestävä kehityksen mukaisesti kestävyden kolme ulottuvuutta – ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen – otetaan tasavertaisesti huomioon kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa. (Ympäristöministeriö, n.d.) Kestävä kehityksen edistäminen edellyttää vastuullista toimintaa, jossa yhdistyy ympäristön suojelu, ihmisten hyvinvointi sekä taloudellinen vakaus. Vastuullisuudella tarkoitetaan muun muassa toimia ja keinoja, joiden avulla kestävä kehityksen tavoitteet voidaan saavuttaa. (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 1)

2.1 YK:n kestävä kehityksen tavoitteet

Gro Harlem Brundtlandin johtama YK:n ympäristön ja kehityksen maailmankomissio määritteli kestävä kehityksen käsitteen ja toi sen kansainväliseen politiikkaan vuonna 1987. Sittenkin kestävä kehityksen periaatteet ovat vakiintuneet osaksi kansallista ja kansainvälistä toimintaa ja päätöksentekoa. (Ympäristöministeriö, n.d.) Maailmanlaajuisesti merkittävimpiä ohjauskeinoja on YK:n vuonna 2015 laatima Agenda 2030 tavoiteohjelma. Se sisältää 17 universaalia tavoitetta (Kuva 1), joilla pyritään äärimmäisen köyhyyden poistamiseen sekä ihmisten hyvinvoinnin turvaamiseen ympäristölle kestävällä tavalla. (Ulkoministeriö, n.d.)

Kuva 1. Agenda 2030 tavoitteet (Suomen kestävän kehityksen toimikunta, n.d.-a).

Agenda 2030 tarjoaa globaalit tavoitteet ja yhteisen päämäärän, mutta sen toteutuminen vaatii kansallisia tavoitteita, toimenpiteitä ja yhteiskunnan kaikkien toimijoiden osallistumista (Suomen YK-liitto, 2017, ss. 2–5). Suomi on onnistunut osallistamaan monia tahoja Agendan 2030 toimeenpanoon yhteiskuntasitoumuksen ”Suomi, jonka haluamme vuonna 2050” avulla. Sitoumus konkretisoi Agenda 2030:n vision ja tavoitteet osaksi arjen toimintaa kannustamalla yhteiskunnan eri toimijoita, kuten yrityksiä ja järjestöjä tekemään omia toimenpidesitoumuksiaan. (Raivio, 2023, s. 254; ks. myös Suomen YK-liitto, 2017, s. 5) Yhtenä kestävän kehityksen ajurina voidaan pitää liikuntaa ja urheilua. Agenda 2030 tunnistaa urheilun merkityksen muun muassa kehityksen ja rauhan toteutumisessa sekä terveyden, koulutuksen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäjänä (Suomen YK-liitto, 2017, s. 46).

2.2 Liikunnan ja urheilun kestävä kehitys

Kestävä kehitys koskee laajasti eri toimijoita liikunta- ja urheilusektorilla: liikunta- ja urheilujärjestöjä sekä seuroja, tapahtumia, liikuntapaikkarakentamista ja huippu-urheilua. Alalla korostuu sosiaalinen kestävyys esimerkiksi liikunnallisen elämäntavan lisäämisessä, joka linkittyy vahvasti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen (Roiha ym., 2022, ss. 27–28). Liikunta ja urheilu tarjoavat alustan ihmisten kohtaamisille, sosiaalisten taitojen ja uusien asioiden oppimiselle sekä mahdollisuuden osallistua yhteisöjen toimintaan (Aaltonen, 2016, ss. 19–20). Samaan aikaan epäkohtia esiintyy globaalisti sukupuolten tasa-arvossa, yhdenvertaisuudessa ja urheilun eettisyydessä (Ihmisoikeusliitto n.d.; SUEK, 2022, ss. 3–

4). Liikunnan ja urheilun ympäristövaikutukset liittyvät liikuntapaikkarakentamiseen, ylläpitoon ja käyttöön sekä liikuntapaikoille matkustamiseen (Luoto ym., 2008, s. 12). Taloudellinen kestävyys liikunnassa ja urheilussa perustuu hyvään hallintotapaan. Urheilu on myös riskialtis vaikutusvallan väärinkäytölle ja korruptiolle (SUEK, n.d.-b).

Kestävän kehityksen edistymistä liikunta- ja urheilusektorilla on hidastanut aihepiirin jäsentymättömyys sekä kokonaisuuden hallinnan haastavuus. Sektorilla ei ole yhteistä näkemystä siitä, mitä kestävä kehitys käytännössä tarkoittaa liikunnan ja urheilun toimialalla. Tämä on johtanut erilaisiin painotuksiin ja sekalaiseen toimenpiteiden toteuttamiseen. Liikunta- ja urheilusektorille olisi tärkeää tunnistaa sille olennaiset teemat ja määrittää kaikkia toimijoita koskevat tavoitteet. (Roiha ym., 2022, ss. 28, 70) Osa järjestöistä on esimerkiksi omaksunut Olympiakomitean vastuullisuusohjelman, joka antaa hyvä pohjan kestävyiden eri osa-alueiden hahmottamiselle (Roiha ym., 2022, s. 50; ks. myös Olympiakomitea, 2024). Vastuullisuustyössä ja kestävän kehityksen edistämässä on tärkeää, että toimijat osaavat tunnistaa oman toimintansa kannalta olennaiset näkökohdat kattaen kaikki kestävyiden osa-alueet ja kohdentaa toimintansa niihin (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 1.3; Roiha ym., 2022, s. 73).

2.2.1 Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys liikunnassa ja urheilussa viittaa ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Liikunta ja urheilu tarjoavat myös mahdollisuuksia kehittyä ja osallistua yhteiskunnan toimintaan. (THL, n.d.-b) Riittävä liikunta ja hyvä ravitsemus ovat terveyden perusta (Helajärvi ym., 2015). Säännöllisellä liikkumisella on positiivista vaikutusta moneen asiaan: arjen toimintakykyyn, useiden sairauksien ennaltaehkäisyyn, mielenterveyteen ja jopa koettuun elämänlaatuun (THL, n.d.-a). Liikunnan ja urheilun kiistattomat terveystvaikutukset ovat merkittäviä myös kansantalouden näkökulmasta, johon keskitytään tarkemmin luvussa 2.2.3. Tässä luvussa keskitytään tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen liikunta- ja urheilukulttuurin edistämiseen sekä mahdollisuuksiin osallistua yhteiskunnan toimintaan.

Liikunta ja urheilu heijastelevat yleisesti yhteiskunnassa esiintyvää epätasa-arvoa ja eriarvoisuutta. Eriarvoisuus tarkoittaa ihmisten välillä olevia epäoikeudenmukaisia tai eettisesti vääriä, vältettävissä olevia eroja (THL, n.d.-c). Se ilmenee yhteiskunnassa taloudellisena, alueellisena, sukupuolten välisenä, sukupolvittaisena, kulttuurisena ja etnisenä (Kokkonen & Kauravaara, 2020, s. 8). Osallistuminen liikuntaan ja urheiluun voi estyä esimerkiksi kalliiden harrastusmaksujen, vammaisuuden, ulkonäköstereotyyppien tai

elinympäristön vuoksi. Syrjintää ja häirintää esiintyy eri muodoissa, joita viimeaikaiset esimerkit, kuten Turun palloseuran järjestämän Pride-jääkiekkopelin saama vastustus sosiaalisessa mediassa (Kilpinen, 2025), rasistiset huutelut yleisöstä useissa jalkapallopeleissä (STT Urheilu, 2024) sekä naisvihamieliset kommentit Gämbler Cast Youtube-ohjelmassa (Kalmari, 2025) osoittavat. Tällaiset tapaukset voivat vaikuttaa liikunnan ja urheilun mielekkyyteen tai halukkuuteen osallistua ollenkaan.

Liikunta ja urheilu ovat kuitenkin tärkeässä roolissa yhdenvertaisuuden edistämässä. Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia esimerkiksi sukupuolesta, iästä tai ihonväristä riippumatta (Oikeusministeriö, n.d.). Liikunta ja urheilu tarjoavat ympäristön eri ikäisten ja eri taustoista ja kulttuureista tulevien ihmisten kohtaamiselle, mikä ehkäisee syrjäytymistä ja eriarvoisuutta (Aaltonen, 2016, s. 7; THL-blogi, 2024). Urheilun ja liikunnan avulla on onnistuttu aloittamaan tärkeitä keskusteluja ja valaisemaan yhteiskunnallisia epäkohtia (Hautbois & Desbordes, 2023). Muun muassa erilaisten hankkeiden ja projektien yhteydessä on pystytty tunnistamaan eriarvoisuutta ja virittämään yhteistyötä (Kokkonen & Kauravaara, 2020, s. 25). Liikunta ja urheilu myös tavoittavat suuren määrän ihmisiä. Esimerkiksi vuoden 2022 jalkapallon MM-kisafinaalia seurasi 1,5 miljardia ihmistä (Inside FIFA, n.d.). Laajan ja monimuotoisen yleisön saavuttaminen tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja toimintatapoihin. Osana liikunta- ja urheiluyhteisöä ihmiset voivat myös kehittää emotionaalisia, sosiaalisia, kommunikaatio ja johtamistaitojaan, joista on hyötyä kaikilla elämänalueilla (Aaltonen, 2016, s. 19).

Epätasa-arvo ja eriarvoisuus ovat ongelmia, joita ei olla täysin ratkaistu millään yhteiskunnan osa-alueella (Heikkinen & Kivijärvi, 2025). Jotta epätasa-arvoa ja eriarvoisuutta voidaan vähentää tehokkaasti myös liikunta- ja urheilusektorilla, tarvitaan laajempia yhteiskuntapoliittisia toimia (Kokkonen & Kauravaara, 2020, s. 25). Tästä huolimatta liikunta- ja urheilutoimijoiden tulisi aktiivisesti edistää yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia ja luoda turvallinen ja kannustava ympäristö harrastaa ja kehittyä. Urheilutoimijoilla on vastuu puuttua häirintään ja syrjivään toimintaan, mikä edellyttää kykyä tunnistaa eriarvoisuuden monet ilmenemismuodot ja osaamista reagoida niihin (Kokkonen & Kauravaara, 2020, s. 25). Positiiviset kokemukset liikunnan ja urheilun parista kannustaa liikunnalliseen elämäntapaan ja saa todennäköisemmin jatkamaan pidempään urheiluyhteisössä. (Zacheus, 2025, s. 64).

2.2.2 Ekologinen kestävyys

Ekologinen kestävyys tarkoittaa ympäristön ja luonnonvarojen käyttöä siten, ettei maapallon kantokyky murene (THL, n.d.-b). Liikunta- ja urheilusektorilla tämä tarkoittaa esimerkiksi liikuntapaikkarakentamisen ja ylläpidon järjestämistä ympäristöä kunnioittaen sekä urheilijoiden, harrastajien ja katsojien matkustamisen kehittämistä ympäristöystävällisemmäksi. Liikunta- ja urheilusektorilla on syytä ottaa huomioon toiminnan ympäristövaikutukset, sillä monet liikunta- ja urheilulajeista ovat riippuvaisia ympäristön hyvinvoinnista (Roiha ym., 2022, s. 32).

Liikuntapaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon kuluu suuri määrä energiaa, vettä sekä luonnonvaroja (Kujala, 2020). Rakennusvaiheessa kulutusta aiheutuu maan muokkauksesta, rakennusmateriaalien raaka-aineiden otosta, kuljetuksista sekä rakennusvaiheen energian- ja vedenkulutuksesta (Luoto ym., 2008, s. 12). Suurien hallien tai ulkoliikuntapaikkojen rakentaminen vievät myös tilaa luonnon elinympäristöltä ja voivat siten heikentää biodiversiteettiä. Käyttövaiheessa kulutusta aiheutuu energian- ja vedenkäytöstä sekä liikuntapaikkojen kunnossapidosta (Luoto ym., 2008, s. 12). Vaikutusten suuruus riippuu liikuntalajin vaatimista olosuhteista ja infrastruktuurista. Esimerkiksi jäähallien jäähdytykseen tai uimahallien lämmitykseen kuluu runsaasti sähköä. Lähiliikuntapaikkojen, kuten pururatojen tai luontopolkujen avulla on puolestaan pystytty säilyttämään luontoalueita (Roiha ym., 2022, s. 32). Palloilu- ja liikuntahallit ovat käyttötehokkuudeltaan hyviä, sillä samoissa tiloissa voidaan harrastaa monia eri lajeja. (Luoto ym., 2008, s. 13). Suuret kävijämäärät lisäävät sähkön ja veden tarvetta, jolloin energiatehokkuuteen on tärkeä kiinnittää huomiota. Ulkokentälajeja, kuten jalkapalloa harrastetaan pääosin tekonurmikentillä tai paljon hoitoa vaativilla nurmikentillä. Lämmitettävät kentät kuluttavat energiaa talvikaudella runsaasti, sillä kattamattomat kentät luovuttavat jatkuvasti lämpöä. Toisaalta niiden käyttöaika on lämmittämättömiä kenttiä pidempi ja kävijämäärät kasvavat talvikauden supistaessa kenttien tarjontaa. (Luoto ym., 2008, s. 14)

Urheilijoiden, harrastajien ja katsojien matkustaminen liikuntapaikoille lisäävät liikenteen päästöjä. Päästöjen määrään vaikuttavat liikuntapaikkojen etäisyys asuinpaikasta sekä kulkutapa. (Luoto ym., 2008, s. 27) Yleisesti oman hiilijalanjälkensä kannalta suomalaisilla on eniten parannettavaa liikkumisessa. Liikkuminen muodostaa suomalaisten keskimääräisestä hiilijalanjäljestä noin kolmasosan. (Salonen, 2024) Hiilijalanjäljellä tarkoitetaan ihmisen toiminnasta aiheutuneita hiilidioksidipäästöjä (Sjöstedt, 2018). Paras keino vähentää liikkumisen päästöjä on suosia lihasvoimin tapahtuvaa matkustamista,

kuten kävelyä tai pyöräilyä. Päästövähennyksiä voidaan tehdä myös käyttämällä julkista liikennettä tai kimpapakyytejä. Liikunta- ja urheiluorganisaatiot voivat omalta osaltaan kannustaa vähäpäästöisempiin liikkumismuotoihin ja auttaa esimerkiksi yhteiskyytien järjestämisessä. Julkisen sektorin vastuulla on puolestaan edistää fyysiseen aktiivisuuteen kannustavaa yhdyskuntarakennetta (Roiha ym., 2022, s. 33).

Liikuntaan ja urheiluun liittyy vahvasti erilaiset tapahtumat, kuten kilpailut ja turnaukset. Tapahtumien aikana syntyviä yleisiä ympäristövaikutuksia ovat roskat ja jätteet, lisääntynyt energian ja veden kulutus sekä päästöt esimerkiksi tapahtumapaikalle liikkumisesta (UNDP, 2023). Vaikutusten suuruuteen vaikuttavat muun muassa tapahtuman koko, paikka ja aika. Esimerkiksi vuoden 2022 jalkapallon MM-kisojen hiilijalanjälki oli arviolta 3,63 miljoonaa tonnia (CO₂e). Huolestuttavaa on, että tapahtumaa markkinoitiin hiilineutraalina, vaikka tällaisia väitteitä voidaan tehdä luotettavasti vasta jälkikäteen. FIFA (Kansainvälinen jalkapalloliitto) perusteli hiilineutraaliuttaan kompensatiotoimilla, mutta julkaistut tiedot viittasivat siihen, ettei lupaus toteutunut odotetulla tavalla. (Konyn, 2024) Kestävempien urheilutapahtumien järjestämiseksi on estettävä kaikenlainen viherpesu ja löytää keinoja minimoida negatiivisia ympäristövaikutuksia. Viherpesulla tarkoitetaan liioiteltuja tai valheellisia väittämiä, joiden todenperäisyyttä on vaikea todistaa, mutta saavat organisaation toiminnan, tuotteet tai palvelut näyttämään vastuullisemmilta kuin ne todellisuudessa ovat (Isokangas ym., 2022, teoksen alussa). Erään tutkimuksen mukaan tehokkaimmat keinot suurten urheilutapahtumien ympäristövaikutusten pienentämiseksi ovat tapahtumien koon pienentäminen, niiden keskittäminen valittuihin kaupunkeihin sekä ottamalla käyttöön ulkopuolisen tahon tekemät arvioinnit tapahtumien kestävyden toteutumisesta (Müller ym., 2021). Tapahtumiin osallistuvilla on myös vastuu omasta toiminnasta, mikä tarkoittaa esimerkiksi vähäpäästöisten kulkemistapojen valintaa ja jätteiden lajittelua.

2.2.3 Taloudellinen kestävyys

Taloudellisella kestävyydellä tarkoitetaan vakaata taloutta, joka tukee sosiaalisen ja ekologisen kestävyden toteutumisen pitkällä tähtäimellä (THL, n.d.-b). Taloudellinen kestävyys liikunnassa ja urheilussa näkyy hyvänä hallintotapana. Hyvän hallintotavan mukainen toiminta on läpinäkyvää, demokraattista sekä eettisesti kestävä. Se tarkoittaa myös yhteisesti sovittujen toimintasääntöjen ja määräysten noudattamista. (Hasanen, 2024, ss. 39–40) Kestävyden taloudelliseen näkökulmaan liittyy myös liikkumattomuudesta aiheutuvien kustannusten vähentäminen sekä toimialan työllistävä vaikutus.

Pelin henki -podcastissa Olympiakomitean toimitusjohtaja Taina Susiluoto toi esiin, että liikunta- ja urheiluorganisaatiot ovat muuhun yhteiskuntaan nähden vielä melko hierarkkisia, vanhahtavia ja jopa autoritäärisesti johdettuja (Suomen Valmentajat, 2023). Tällaisissa organisaatioissa ei esimerkiksi päätöksenteon lopputulokset aina täytä hyvän hallinnon mukaisia vaatimuksia (Heikkinen & Kananen, s. 38). Urheilumaailmassa onkin nähty toistuvasti tapauksia, joissa hyvää hallintotapaa on rikottu. Tapaukset ovat koskeneet vaikutusvallan väärinkäyttöä, dopingia, urheilutapahtumajärjestämisen ongelmakohtia tai kilpailumanipulaatiota (Hasanen, 2024, s. 9). Tuoreena tapauksena mainittakoon Trondheimin MM-hiihtokisat, jossa Norjan joukkueen taustatiimi muokkasi kahden urheilijan mäkihyppypukuja sääntöjen vastaisesti (Visuri, 2025). Rikkomukset ovat erityisen haitallisia liikunnalle ja urheilulle, sillä ne vaikuttavat toiminnan uskottavuuteen, joka perustuu ennakoimattomuuteen ja yllätyksellisyyteen. Rikkomusten seuraukset näkyvät etenkin taloudellisella puolella, sillä yleisön ja julkisyhteisön mielipiteet näkyvät suoraan sponsorituloissa, tv-oikeuksissa, mainostuloissa sekä lipputuloissa. (SUEK, n.d.-a) Kestävän talouden ja kannattavan toiminnan takaamiseksi urheiluyhteisössä ei saa olla tilaa minkäänlaiselle korruptoituneelle tai epäeettiselle toiminnalle. Hyvän hallinnon periaatteet eli läpinäkyvyys, demokraattinen päätöksenteko sekä eettisyys ja kestävä kehitys on oltava merkittävässä roolissa liikunta- ja urheiluorganisaatioiden toiminnassa arkipäivän käytänteistä lähtien. (Heikkinen & Kananen, 2022, s. 89) Vaatimukset koskevat niin paikallista, kansallista kuin kansainvälistäkin tasoa (Hasanen, 2024, s. 9). Yhteiset pelisäännöt ja reilu peli sekä niiden mukaiset toimintaperiaatteet luovat urheilun ja liikunnan merkityksen ja todellisen tarkoituksen (Heikkinen & Kananen, 2022, s. 8).

Liikunta- ja urheiluuala työllistää Suomessa noin 25 000 henkilötyövuotta. Luku kattaa seuroissa ja järjestöissä toimivat, liikunta-alan yritykset, kuntien liikuntatoimen työntekijät sekä koulujen liikunnanopettajat. (Ala-Vähälä, 2021) Liikunta- ja urheilusektori pyörii vahvasti vapaaehtoistoimijoiden voimin. Kaikella vapaaehtoistoiminnalla on merkittävä taloudellinen arvo, mutta puutteellisen tilastoinnin vuoksi voidaan tehdä vain suuntaa antavia arvioita. Suomessa määrän arvioidaan olevan yli kolme miljardia euroa. (Hoffrèn, 2019, s. 43) Vapaaehtoisten panos liikunta- ja urheilusektorilla mahdollistaa monille lapsille ja nuorille harrastamisen, sillä niiden toteuttaminen palkkatyövoimalla olisi vähintäänkin haastavaa, jopa mahdotonta (Ryynänen, 2020). Harrastusmaksujen kallistuminen lisää entisestään vapaaehtoistyön merkitystä, kun yhä harvemmillä perheillä on varaa lasten harrastuksiin.

Liikunta ja urheilu auttavat kokonaisvaltaisen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpidossa (THL, n.d. -a). Niiden hyödyt liittyvät erityisesti monien sairauksien, kuten liikalihavuuden, sydän-

ja verisuonisairauksien sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisyyn ja hoitoon (Sosiaali- ja terveysministeriö, n.d.). Vähäisestä liikkumisesta ja runsaasta paikallaanolosta johtuvat kansansairaudet, sairauspoissaolot ja työkyvyttömyys aiheuttavat Suomessa vuosittain yli 3 miljardin euron kustannukset (Shemeikka & Sippola, 2023). Säännöllisellä liikkumisella ja aktiivisen elämäntavan edistämällä voidaan tehdä valtavia säästöjä terveydenhuollossa sekä auttaa ihmisiä jaksamaan yleisesti paremmin. Liikunnan lisääminen ja aktiivisen elämäntavan edistäminen edellyttää laaja-alaista ja pitkäjänteistä yhteistyötä niin paikallisesti kuin kansallisesti (Varuhin, 2023). Liikunta- ja urheilutoimijat ovat tärkeässä roolissa tukemassa liikuntaa ja urheilua sekä tarjoamassa asiantuntemustaan yhteiskunnan käyttöön.

2.3 Urheiluopistotoiminnan vastuullisuus

Urheiluopistot ovat monipuolisia liikunta- ja urheilukeskuksia, jotka järjestävät ammatillista ja vapaan sivistystyön koulutusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää palvelutoimintaa sekä vapaa-ajan liikunta-, virkistys- ja matkailupalvelutoimintaa. Urheiluopistot toimivat myös eri urheilulajien valmennuskeskuksina edistäen suomalaista eettisesti kestävästä huippu-urheilua. (Urheiluopistot, n.d.-a) Suomessa toimii yhdentoista valtakunnallisen urheiluopiston verkosto, jonka tarkoitus on huolehtia liikunnan yhteiskunnallisesta tehtävästä sekä edistää liikunnallista elämäntapaa, liikuntaa ja urheilua kaikissa ikäryhmissä. Verkoston keskeinen tehtävä on kehittää liikunnan ja urheilun osaamista sekä luoda edellytyksiä lasten ja nuorten liikkumiseen. (Urheiluopistot, n.d.-b)

Urheiluopistot edistävät kestävästä kehitystä soveltamalla urheiluopistoverkoston kattojärjestön Urheiluopistot ry:n laatimaa vastuullisuusohjelmaa (Kuva 2). Ohjelman lähtökohdaksi on urheiluopistojen yhteiskunnallinen tehtävä liikunta-alan osaamisen kehittäjänä sekä koko kansan liikkumisen, urheilun ja hyvinvoinnin edistäjänä. Tätä tehtävää toteutetaan ympäristövaikutukset huomioiden ja hyvää hallintotapaa noudattaen. Ohjelman laatimisessa on sovellettu YK:n kestävästä kehityksen tavoitteita, Olympiakomitean Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaa sekä Suomen urheilun eettisen keskuksen antidopingohjelmaa. (Urheiluopistot, n.d.-c).

Kuva 2. Urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelma (Urheiluopistot, n.d.-c).

Terveiden ja hyvinvoinnin lisääminen on urheiluopistojen vastuullisen toiminnan ydintä. Taina Susiluoto nosti Pelin henki-podcastissa esiin, että nyky-yhteiskunnassa on huutava tarve valottaa elämäntapojen vaikutusta toiminta- ja suorituskykyyn. Susiluoto pohti, kuinka nyky-yhteiskunta tarvitsisi huippu-urheilijamaista tapaa tehdä asioita eli levon, ravinnon ja liikkumisen tasapainoa, jolla varmistetaan ihmisten hyvinvointi ja toimintakykyisyys arjessa. (Suomen Valmentajat, 2023) Modernit elämäntavat ja elinympäristö eivät kuitenkaan kannusta fyysiseen aktiivisuuteen ja väestön liikkumattomuus lisääntyy (Helajärvi ym., 2015). Urheiluopistot ry:n hallituksen jäsen Petri Jakonen (Eerikkilä, 2021) totesi artikkelissa: ”(urheiluopisto)verkoston osaamista ja resursseja voitaisiin hyödyntää nykyistä paljon enemmän keskeisen yhteiskunnallisen haasteen eli liikkumattomuuden ja sen kielteisten seurausten taklaamisessa”. Verkostossa olevaa osaamista arjen liikkumisesta ja huippu-urheilusta voitaisiin hyödyntää muun muassa työikäisten ja ikääntyvien toimintakyvyn sekä lasten ja nuorten heikkenevän fyysisen kunnon parantamisessa (Opetusministeriö, 2009, s. 38). Aktiivinen elämäntapa omaksutaan jo lapsuudessa. Liikkuvat aikuiset näyttävät esimerkkiä lapsille ja nuorille, jolloin liikuntatottumukset periytyvät sukupolvelta toiselle (Varuhin, 2023). Urheiluopistot pystyvät tukemaan perheitä liikkumisessa esimerkiksi luomalla edellytyksiä lasten harrastamiselle, tarjoamalla erilaisia liikuntapalveluja sekä kehittämällä liikunta-alan osaamista. Urheiluopistojen yhteisöllisyyttä ja osallisuutta korostava toimintaympäristö auttavat myös ehkäisemään syrjäytymistä (Urheiluopistojen Yhdistys ry, 2019).

Ympäristövastuullisuuden näkökulmasta urheiluopistojen vastuulla on tunnistaa omasta toiminnastaan aiheutuvat ympäristöhaitat ja pyrkiä minimoimaan ne. Urheiluopistot voivat esimerkiksi vähentää liikuntapaikoilla ja majoituksessa käytettävän energian ja veden kulutusta sekä jätteitä (Roiha ym., 2022, s. 33). Liikuntapaikkojen käyttötehokkuuteen voidaan panostaa suosimalla monikäyttöisiä ja laajalle yleisölle avoimia tiloja. Urheiluopistot sijaitsevat monesti syrjässä, luonnon keskellä. Esimerkiksi Eerikkilä sijaitsee Tammelassa Ruostejärven virkistysalueen vieressä ja välittömästä läheisyydestä löytyy myös Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistot sekä Saaren kansanpuisto (Eerikkilä, n.d.-c). Puhtaan ja monimuotoisen lähiluonnon merkitys on tärkeä paitsi kestävyiden myös vierailijoiden viihtyvyyden kannalta. Eerikkilän sisäisesti jakaman laajemman urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelman mukaan, urheiluopistoilla on vastuu huolehtia oman ympäristönsä siisteydestä sekä tunnistaa ja ehkäistä mahdollisia luonnon monimuotoisuutta heikentäviä vaikutuksia (Eerikkilä, henkilökohtainen tiedonanto, 17.10.2024). Urheiluopistot voivat myös ohjeistaa kestävän matkailun periaatteiden mukaiseen liikkumiseen luonnossa ja edistää siten ympäristötietoisempaa matkustamista.

Urheiluopistojen asiakaskuntaan kuuluu laajasti erilaisia liikunta-alan ammattilaisia sekä seurojen ja järjestöjen jäseniä. Heidän osaamisen kehittämisessään olisi tärkeää ottaa huomioon kestävän kehityksen periaatteet käytännön työssä sekä hyödyntää heidän alaansa liittyvää tietoa kestävyshaasteiden ratkaisemisessa (Heikkilä, 2024). Tulevaisuudessa liikunta- ja urheilutyössä korostuu vastuullisuusosaaminen, joka tarkoittaa esimerkiksi ympäristöystävällisten ja saavutettavien liikuntapaikkojen suunnittelua, kykyä ohjata ja johtaa eettisesti ja ympäristötietoisesti sekä erilaisten kulttuuritaustojen ja elämäntilanteiden huomioimista (SportEdu, 2024). Ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden lisääminen on myös yksi urheiluopistoverkoston tavoitteista. Verkosto voisi tarjota käytännön työkaluja siihen, miten eri liikunta- ja urheiluorganisaatiot ottavat kestävän kehityksen periaatteet paremmin huomioon arjen toiminnassaan.

Taloudellisen vastuun näkökulmasta urheiluopistot ovat poikkeuksellisia liikunta- ja urheilualan toimijoita verkostomaisen rakenteensa vuoksi. Kuten aiemmin todettiin, liikunta- ja urheiluorganisaatiot ovat johtorakenteeltaan usein melko hierarkkisia, vaikka muualla yhteiskunnassa suositaan osallistavampaa ja vuorovaikutteisempaa hallintomuotoa. Urheiluopistoilla on useamman vuoden kokemus verkostotoiminnasta. Verkostolla tarkoitetaan useamman toimijan välistä vastavuoroista ja keskinäiseen tiedon ja resurssien jakamiseen perustuvaa yhteistyötä. Nopeasti muuttuvassa ja ennakoimattomassa maailmassa, jota haastavat ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, nousee esiin verkostojen vahvuuksia, kuten luovuus, mukautumiskyky ja tehokas yhteistyö

(Valtioneuvoston kanslia, 2019, ss. 13–12). Verkostotoiminnan erityispiirteisiin kuuluu myös vapaaehtoisuus, tasavertaisuus ja itseohjautuvuus, mikä tekee verkostoista herkkiä ulkoiselle vaikuttamiselle ja vallankäytölle. Tämän vuoksi verkoston jäseniltä tarvitaan vahvaa johtamista ja vastuunkantoa. (Valtioneuvoston kanslia, 2019, s. 15) Urheiluopistoilla voi olla tärkeä rooli hyvän hallinnon periaatteiden ja verkostomaisen johtorakenteen jalkauttamisessa eri lajien lajiliittoihin, seuroihin ja järjestöihin.

3 Eerikkilän vastuullisuusohjelman rakentaminen

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia Eerikkilälle vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028. Eerikkilä on liikunta- ja urheilukeskus, joka järjestää liikunta- ja luontoalan koulutusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää palvelutoimintaa sekä vapaa-ajan liikunta-, virkistys- ja matkailupalvelutoimintaa. Eerikkilä on yksi yhdestätoista valtakunnallisesta urheiluopistosta ja siellä toimii jalkapallon ja salibandyn valmennuskeskukset. (Eerikkilä, n.d.-a) Eerikkilä (Palloilu Säätiö) on yleishyödyllinen säätiö, jonka tuotot ohjataan lasten ja nuorten urheilutoimintaan Eerikkilässä (Eerikkilä, n.d.-b).

Vastuullisuusustyön peruspilareihin kuuluu nykytilan kartoitus, toimintaympäristön tunteminen, sidosryhmätyö ja tavoitteiden asettaminen. Nämä antavat pohjan vastuullisuusohjelman luomiselle. Hyvä vastuullisuusohjelma sisältää painopisteet vastuullisuusustyölle, tavoitteet, toimenpiteet sekä seurantamittarit. Ne varmistavat järjestelmällisen ja tavoitteellisen vastuullisuusustyön, joka on vaikuttavaa ja mahdollistaa jatkuvan parantamisen. (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 4.6) Näitä periaatteita pyrittiin hyödyntämään myös Eerikkilän vastuullisuusohjelmaa rakennettaessa. Vastuullisuusohjelman rakentumista ohjasivat myös urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelma ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet.

3.1 Tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia Eerikkilälle vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028, jonka avulla Eerikkilä voi kehittää ja ohjata toimintaansa sekä edetä vastuullisuusustyössään tavoitteellisesti. Aiempi vastuullisuusohjelma laadittiin vuonna 2018 ja sen toimintakausi päättyi vuonna 2024. Aiempi vastuullisuusohjelma laadittiin sidosryhmä- ja olennaisuusanalyysien sekä henkilöstöltä saatujen näkemysten pohjalta. Siihen oli määritelty neljä pääteemaa sekä niiden alle toimenpiteitä ja seurantamittarit. Teemat olivat

ympäristöstä huolehtiminen, paikallisyhteisön tukeminen, asiakkaiden hyvinvointi, sekä hyvinvoiva ja osaava henkilöstö. Uuden strategiakauden (2025–2028) alkaessa myös vastuullisuusohjelma haluttiin päivittää. Tavoitteen ja tarpeen saavuttamiseksi laadittiin seuraavat tutkimuskysymykset:

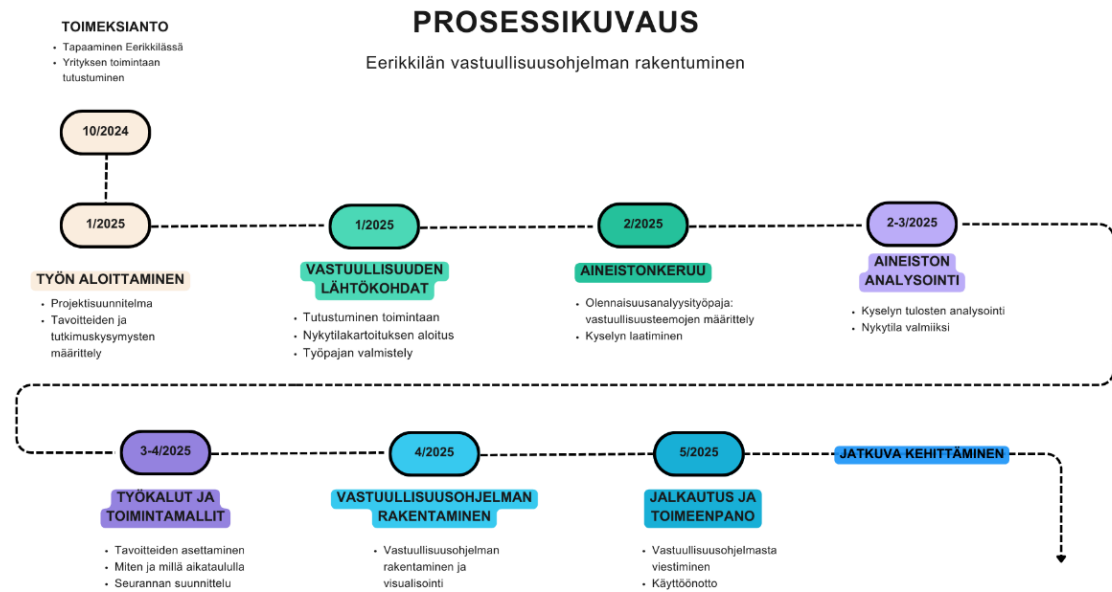
1. Mikä on Eerikkilän vastuullisuuden nykytila, ja millä keinoin sitä voidaan kehittää vastaamaan kestävä kehityksen tavoitteita?
2. Miten Eerikkilän vastuullisuutta voidaan mitata?
3. Miten vastuullisuusohjelma voidaan jalkauttaa osaksi Eerikkilän päivittäistä toimintaa?

Päivitetyn vastuullisuusohjelman tavoitteena oli selkeä ja toteutettava suunnitelma, jota seuraamalla Eerikkilä pystyy saavuttamaan asettamansa vastuullisuustavoitteet. Ohjelmalla pyrittiin myös tuomaan yrityksen vastuullisuusstrategia osaksi käytännön työtä. Lopputuotoksena syntyi vastuullisuusohjelma eli työkalu, jonka avulla voidaan kehittää toimintatapoja sekä tehdä tuloksellista vastuullisuustyötä. Se sisälsi selkeät tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet sekä seurantamittarit, joiden avulla voidaan seurata vastuullisuustyön edistymistä.

3.2 Suunnittelu

Opinnäytetyön toimeksianto annettiin lokakuussa 2024, mutta varsinainen työ aloitettiin vuoden 2025 tammikuussa, Hämeen ammattikorkeakoulun järjestämässä opinnäytetyöstartissa. Vastuullisuusohjelman laati opinnäytetyöntekijä ja vahvana tukena laatimisessa olivat Eerikkilän työntekijät Laura Sirén, Jani Jernström ja Sirpa Korkatti sekä opinnäytetyön ohjaaja ja opponointitiimi. Lisäksi vastuullisuusohjelman kehittämistyöhön osallistettiin Eerikkilälle tärkeimpiä sidosryhmiä ja Eerikkilän hiilijalanjäljen laskennan parissa työskennellyt opinnäytetekijä Jari Levola. Kuva 3 havainnollistaa vastuullisuusohjelman rakentumisen prosessia.

Kuva 3. Vastuullisuusohjelman rakentumisen prosessikaavio.

Vastuullisuusohjelman laatiminen aloitettiin tunnistamalla työn tarve. Tarve syntyi edellisen vastuullisuusohjelman toimintakauden päättymisestä sekä vastuullisuustyön jatkuvuuden varmistamisesta. Tämän jälkeen tehtiin projektisuunnitelma, johon määriteltiin työn tavoitteet, toteutus sekä alustava aikataulu. Vastuullisuuden lähtökohtien, aineistonkeruun ja -analysoinnin jälkeen pystyttiin asettamaan tavoitteet sekä suunnittelemaan konkreettiset toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Tämän jälkeen rakennettiin ja visualisoitiin lopullinen tuotos eli vastuullisuusohjelma. Vastuullisuusohjelman jalkautusta ja toimeenpanoa pohdittiin opinnäytetyössä, mutta itse käytännön toteutus jäi Eerikkilän vastuulle. Vastuullisuustyö on jatkuvaa kehittämistä, joka ei tule koskaan täysin valmiiksi.

3.3 Tutkimusmenetelmät

Vastuullisuusohjelman laatimisessa käytettyjä tutkimusmenetelmiä olivat nykytilaselvitys, olennaisuusarviointityöpaja sekä sidosryhmäkysely. Opinnäytetyössä hyödynnettiin sekä laadullisia (nykytilaselvitys, työpaja) että määrällisiä (kysely) menetelmiä. Laadullisella menetelmällä pyritään kuvaamaan tai ymmärtämään jotakin ilmiötä, kuten työyhteisöjen arvoja tai johtamista (Vilkkä, 2021-a, osa I). Nykytilaselvityksessä muodostettiin käsitys Eerikkilän lähtötasosta vastuullisuustyön osalta tutustumalla yrityksen asiakirjoihin ja toimintaan. Selvitystä varten kerätty laadullinen aineisto analysoitiin kokoamalla ja jäsentämällä saadut hajanaiset aineistot siten, että selvitys kertoi keskeisimmät asiat

Eerikkilän vastuullisuuden nykytilasta (Vilkkä, 2021-a, osa III). Laadullinen tutkimus on aina tulkinnanvaraista eli siihen voi vaikuttaa tutkimuksessa tehdyt valinnat, tulkinnat tai johtopäätökset (Vilkkä, 2021-a, osa I).

Olennaisuusarviointityöpajassa tunnistettiin Eerikkilän vastuullisuustyön painopisteet ja teemat. Olennaisuuden arviointi tarkoittaa analyysia yrityksen ja sen arvoketjun olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 5.4). Työpaja on osallistava menetelmä, jonka avulla voidaan kehittää yrityksen toimintaa, haastaa totuttuja toimintatapoja sekä ratkaista ongelmia. Työpajoissa on tärkeää mahdollistaa erilaisten näkökulmien esiin tuominen sekä keskustelu organisaation eri yksikköjen välillä. (Jaatinen, 2019) Työpajan aikana syntynyt materiaali ohjasi vastuullisuusohjelman rakentumista. Sen tuloksia jatkojalostettiin tarkentamalla keskeisiä työpajassa nousseita aiheita.

Määrällinen tutkimusmenetelmä tuottaa numeraalista tietoa siitä, kuinka paljon tai miten usein jokin asia ilmenee (Vilkkä, 2021-a, osa I). Opinnäytetyössä määrällinen aineisto hankittiin kyselyn avulla, jossa selvitettiin Eerikkilän tärkeimpien sidosryhmien näkemyksiä Eerikkilän vastuullisuustyöstä. Määrällistä aineistoa analysoitiin tilastollisin tunnusluvuin ja esitettiin kaavioiden avulla.

3.3.1 Nykytilaselvitys

Nykytilaselvityksen tavoitteena oli selvittää Eerikkilän lähtötasoa vastuullisuustyön osalta sekä saada taustatietoa tavoitteiden asettamiseksi. Kartoitusta aloitettiin perehtymällä Eerikkilän aiempaan vastuullisuusohjelmaan, onko sen tavoitteita saavutettu ja mitkä ovat edelleen ajankohtaisia tavoitteita. Lisäksi tutustuttiin matkailualan Green Key -sertifikaatin kriteeristöön, yhteiskunnallisten yritysten liittoon (ARVO-liitto) sekä urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelmaan. Nykytilan kartoitusta haastoi se, että informaatiota oli hajallaan eri lähteissä. Eerikkilä on sitoutunut useisiin vastuullisuusaloitteisiin, mikä hajauttaa tiedon eri järjestelmiin ja raportointikäytäntöihin. Tämä myös vaikeuttaa kokonaiskuvan selkeyttämistä ja vastuullisuustoimien yhdenmukaista seuranta. Todettiin myös, että aiemmassa vastuullisuusohjelmassa oli asetettu paljon tavoitteita ja pitkälle aikavälille, minkä vuoksi Eerikkilä on kokenut epävarmuutta niiden täyttymisestä. Päivitetyssä vastuullisuusohjelmassa tähän pyrittiin löytämään keinoja selkeiden ydintavoitteiden ja askelmerkkejä sisältävän etenemissuunnitelman avulla.

Eerikkilä on edistänyt kestävästä kehitystä aiemman vastuullisuusohjelmansa mukaisesti vuodesta 2018 lähtien. Eerikkilän sisäisesti jakama laajempi vastuullisuussuunnitelma oli hyvien käytänteiden mukaisesti laadittu sidosryhmä- ja olennaisuusanalyysien sekä henkilöstöltä saatujen näkemysten pohjalta. Se sisälsi neljä teemaa: ympäristöstä huolehtiminen, paikallisyhteisön tukeminen, asiakkaiden hyvinvointi sekä hyvinvoiva ja osaava henkilöstö. Ohjelmaan oli määritelty teemakohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. (Eerikkilä, henkilökohtainen tiedonanto, 17.10.2024) Eerikkilän ydintoiminta ja arvot ovat linjassa kestävästä kehityksen periaatteiden kanssa. Se on sitoutunut vastuullisuuden ja kestävästä kehityksen edistämiseen ja pyrkii toiminnallaan lisäämään niin ihmisten kuin ympäristön hyvinvointia.

Ekologisen kestävyden näkökulmasta Eerikkilä on tehnyt toimia uusiutuvan energian lisäämiseksi, veden kulutuksen vähentämiseksi sekä kierrätysmahdollisuuksien parantamiseksi. Eerikkilä on myös sitoutunut tavoitteeseen puolittaa hiilijalanjälkensä vuoteen 2030 mennessä ja olemaan päästövapaa vuodesta 2040 alkaen. (Eerikkilä, n.d.-e) Eerikkilälle on myönnetty STF-merkki, joka on suomalaisille matkailuyrityksille tarkoitettu tunnustus kestävästä matkailun edistämisestä. Se myönnetään osana Sustainable Travel Finland (STF) ohjelmaa, kun hakijayritys on toteuttanut STF-ohjelman vaatimat tehtävät ja täyttänyt kansainvälisten standardien mukaiset kriteerit. Ohjelma edellyttää esimerkiksi nykytilan kartoituksen, kestävästä matkailua tukevan sertifikaatin saamista, viestintää vastuullisuustyöstä sekä jatkuvaa kehittämistä. (Visit Finland, n.d.-a) Eerikkilälle on myönnetty kansainvälinen matkailualan Green Key-sertifikaatti, joka on osoitus sekä ekologisen kestävästä kehityksen edistämisestä että arvon tuomisesta asiakkaille ja henkilöstölle (Green Key, n.d.-b) Sertifikaatti edellyttää Green Key kriteeristön täyttymistä vähintään perustasolla ja ympäristötyöstä raportointia säännöllisesti. Kriteeristö kattaa 13 eri toiminnan osa-alueita, joihin sisältyy muun muassa henkilöstön ja asiakkaiden osallistaminen, energia, vesi, viheralueet ja yhteiskuntavastuu. Eerikkilä on peruskriteeristön lisäksi täyttänyt nk. pistekriteereitä, joita toteuttamalla Eerikkilä on voinut hakea jatkosertifikaattia. (Green Key, n.d.-a)

Sosiaalisen kestävyden edistäminen on Eerikkilän toiminnan ytimessä. Aiemmassa vastuullisuusohjelmassa keskityttiin sekä asiakkaiden että henkilöstön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittämiseen. Eerikkilän sisäisesti jakamaan toimenpidesuunnitelmaan oli kirjattu toimenpiteitä esimerkiksi henkilöstön hyvinvoinnin huolehtimisesta ja koulutusmahdollisuuksien tarjoamisesta sekä yhdenvertaisen kohtelun edistämisestä (Eerikkilä, henkilökohtainen tiedonanto, 17.10.2024). Eerikkilä on edellisen neljän vuoden aikana osallistunut Eezy Flown People Power -henkilöstötutkimukseen. Kolmen

ensimmäisen vuoden aikana Eerikkilälle on myönnetty Innostavimmat työpaikat -tunnustus, mutta 2024 kokonaistulos laskee aiempien vuosien tuloksesta. Kyselyn tulosten mukaan henkilöstö kokee työnsä merkitykselliseksi ja tiedon kulku koetaan sujuvaksi. Vastuullisuus otettiin osaksi kyselyä ensi kertaa vuonna 2024 ja sen tulokset olivat pääosin positiivisia. Kyselyn mukaan henkilöstö kokee tietävänsä, mitä vastuullisuus merkitsee oman työnsä kannalta ja useampi suosittelisi Eerikkilää vastuullisena työnantajana. Tutkimustulosten perusteella Eerikkilä on arvioinut vastuullisuusohjelman jalkautuksen sujuneen hyvin. (Eerikkilä, 2024)

Asiakkaiden osalta aiempaan vastuullisuusohjelmaan sisältyi toimenpiteitä muun muassa oikeanlaisen syömisen ja liikkumisen opastamiseen, tasa-arvoisen kohtelun varmistamiseen, luontosuhteen kehittämiseen sekä datan tarjoamiseen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi (Eerikkilä, n.d.-b). Urheiluopistoverkoston kautta Eerikkilä pystyy suuntaamaan osaamistaan ja resurssejaan laajemmin kasvattaen osaamista erityisesti jalkapallo- futsal- ja salibandy-yhteisöissä. Sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta Eerikkilä tekee tärkeää työtä Respect-toiminnalla, joka mahdollistaa liikunnan ja urheilun ilon myös haastavammassa elämäntilanteissa oleville. Respect-toiminta on Eerikkilän tapa tuottaa yhteiskunnallista hyvää. Eerikkilä on esimerkiksi nimennyt rahaston vähävaraisten ja syrjäytymisuhan alla olevien lasten ja nuorten harrastamisen tueksi, järjestänyt erilaisia tapahtumia erityisryhmille sekä lahjoittanut urheiluvälineitä. (Eerikkilä, n.d.-b).

Taloudellisen kestävyuden näkökulmasta Eerikkilä vaikuttaa epäsuorasti seurojen ja lajiliittojen kautta yli 25 000 lapsen ja nuoren hyvinvointiin. Muut asiakkaat mukaan luettuna Eerikkilä vaikuttaa arviolta 40 000 ihmisen hyvinvointiin, mikä on vuonna 2018 tarkoittanut 3,6 miljoonan euron terveysvaikutuksia. (Eerikkilä, n.d.-b) Kasvaneen asiakaskunnan myötä määrä on voinut kasvaa. Eerikkilä on myös merkittävä paikallinen toimija ja toiseksi suurin työnantaja Tammelassa (Finder, n.d.). Aiemmassa vastuullisuusohjelmassa paikallisuus nähtiin tärkeänä teemana ja esimerkiksi hankintoja pyrittiin tekemään mahdollisuuksien mukaan lähiseuduilta. Vuonna 2023 74 % ravintolan raaka-aineista tuli paikallisilta tuottajilta (Eerikkilä, n.d.-d).

Eerikkilä (Palloilu Säätiö) on yleishyödyllinen säätiö ja ohjaa tuotonsa lasten ja nuorten urheilutoiminnan kehittämiseen Eerikkilässä (Eerikkilä, n.d.-b). Se on myös ARVO-liiton eli yhteiskunnallisten ja arvolähtöisten yritysten liiton jäsen. Yhteiskunnalliset yritykset ovat esimerkiksi yleishyödyllisiä säätiöitä, yleishyödyllisten yhdistysten omistamia osakeyhtiöitä tai yhteiskunnallista päämäärää tavoittelevia osuuskuntia. Yhteiskunnallisten yritysten

ensisijainen päämäärä on tavanomaisen yrityksen voiton tavoittelun sijaan tehdä yhteiskunnallista hyvää tai ratkaista jotakin yhteiskunnallista haastetta. (ARVO ry, n.d.-b) Niiden potentiaali hyvinvoinnin, osallisuuden ja työllisyyden lisäämisessä sekä ympäristöongelmien ratkaisussa on tunnistettu myös Euroopan komissiossa (ARVO ry, n.d.-c). ARVO-liiton jäseniä yhdistää arvoperusta, johon kuuluu viisi peruspilaria: vastuu ihmisestä ja yhteiskunnasta, vastuullinen talous, vastuu ympäristöstä, avoimuus ja hyvä hallinto sekä vaikuttavuus yhteistyön kautta (ARVO ry, n.d.-a). Tämä niin sanottu ARVO-lupaus ottaa huomioon kestävän kehityksen kaikki ulottuvuudet. Eerikkilä on ARVO-liiton jäsenenä sitoutunut näiden arvojen mukaiseen toimintatapaan.

3.3.2 Olennaisuusarviointityöpaja

Eerikkilän olennaisuusarviointi toteutettiin fasilitoituna työpajana, jonka fasilitaattorina toimi opinnäytetyöntekijä. Fasilitaattori on puolueeton osapuoli, joka tukee ryhmätyöskentelyä ja huolehtii siitä, että kaikkien osallistujien ajatuksia kuunnellaan tasapuolisesti. Samalla fasilitaattorin tehtävänä on varmistaa, että ryhmä saavuttaa päämääränsä aikataulussa, ja että osallistujat ymmärtävät tehtävänannon ja mitä on saatu sovittua. Fasilitoidussa työpajassa varmistetaan ryhmätyöskentelyn tuloksellisuus. (Summa & Tuominen, 2009, ss. 8–10).

Työpajan tavoitteena oli rakentaa alku vastuullisuusohjelmalle valitsemalla Eerikkilälle vastuullisuusteemat, joihin strategiakaudella 2025–2028 keskitytään. Tarkoituksena oli ymmärtää Eerikkilän toimintaympäristöä ja tunnistaa Eerikkilän toiminnasta aiheutuvat vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja talouteen sekä kestävyysseikkojen kohdistamat vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet takaisin yritykseen. Arvioinnin perusteella pystyttiin valitsemaan Eerikkilän vastuullisuustyölle olennaiset näkökohdat, joihin yrityksen on kannattavaa keskittyä. Vastuullisuusteemat auttavat kirkastamaan tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä resurssien suuntaamista vaikuttavasti ja tarkoituksenmukaisesti. (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 6)

Työpajaan osallistui 5 henkilöä, jotka edustivat Eerikkilän johtoryhmää ja henkilökuntaa. Haasteellista oli se, että työpajalle varattiin kaksi tuntia, jonka aikana piti ehtiä käsittelemään paljon asiaa. Osallistujilla oli hyvät lähtökohdat vastuullisuustyön kehittämiseen, joten aiheeseen ei tarvinnut johdatella ja rajallinen aika pystyttiin hyödyntämään tehokkaasti. Tilaisuudesta muodostui lopulta osallistava ja vuorovaikutteinen, jossa osallistujat pääsivät jakamaan näkemyksiään.

Työpajan ohjelman runko on liitteenä 2. Työpajassa pohdittiin Eerikkilän toiminnan vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan yleisesti sekä miten eri kestävyysseikat, kuten ilmastonmuutos ja köyhyys vaikuttavat Eerikkilän toimintaan. Nämä vaikutukset asetettiin asteikolle tärkeä – merkittävä – kriittinen sen mukaan, kuinka vaikuttava tai todennäköinen vaikutus on. Lisäksi pohdittiin, miten edellä mainittujen vaikutusten kautta Eerikkilä edesauttaa globaalien Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteita. Pohdinnan jälkeen oli mahdollista tunnistaa Eerikkilän toiminnan kannalta olennaisimmat tavoitteet ja näin määrittää tulevalle vastuullisuusohjelmalle teemat sekä asettaa niiden alle vastuullisuuslupaukset. Vastuullisuuslupauksen muodostaminen koettiin kuitenkin haastavaksi: aihepiiri olisi vaatinut enemmän pohdintaa ja suoraa konkretiaa oli vaikea muodostaa. Työpajasta saatiin kuitenkin alustavat tulokset, joiden pohjalta pystyttiin jatkojalostamaan Eerikkilälle lopulliset teemat vastuullisuusohjelmaan. Jatkojalostuksen aikana havaittiin, että vastuullisuuslupaukset eivät olleet välttämättömiä, joten sen sijaan keskityttiin kuvaamaan, mitä kukin teema Eerikkilälle merkitsee. Samalla varmistettiin, että teemat ovat linjassa urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelman kanssa.

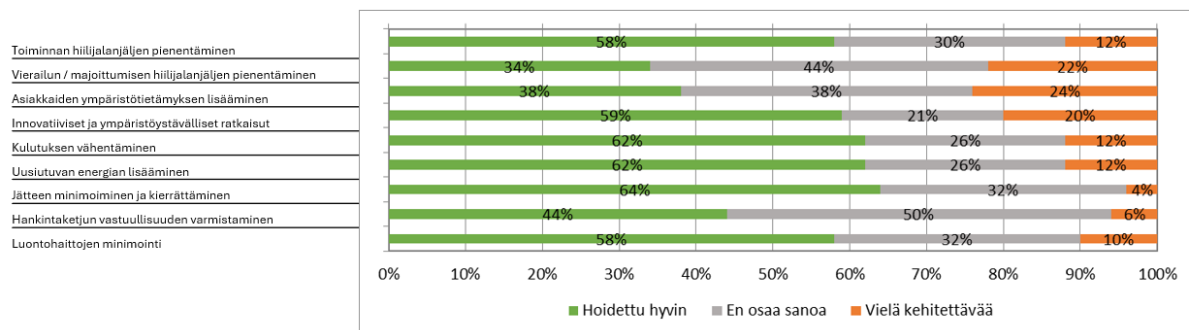
3.3.3 Vastuullisuuskysely sidosryhmille

Vastuullisuusohjelman sidosryhmäkysely toteutettiin sähköisenä Webropol-palvelulla. Kyselyssä oli 10 kysymystä (Liite 4) ja sisälsi sekä suljettuja monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä. Kysymyksissä, joissa pyydettiin arvioimaan Eerikkilän onnistumista sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen vastuun osa-alueissa, vastausvaihtoehtoja kohdennettiin eri sidosryhmille. Kohdennus tehtiin, jotta vaihtoehdot olisivat olennaisia kyseisille ryhmille ja vastaaminen mielekkäämpää. Henkilöstöön liittyvät työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden vaihtoehdot näkyivät vain, jos valitsi kuuluvansa henkilöstöön. Yhteistyön sujuvuus kysyttiin vain yhteistyökumppaneilta. Asiakkaisiin liittyvät vaihtoehdot säilytettiin kaikilla, sillä niiden todettiin tilaajan kanssa koskevan kaikkia. Kyselyyn pystyi vastaamaan anonymisti. Vastaanottajien tiedot olivat vain Eerikkilällä.

Kyselyn tavoitteena oli selvittää Eerikkilän sidosryhmien; asiakkaiden yhteistyökumppaneiden ja henkilöstön edustajien näkemyksiä Eerikkilän vastuullisuustyöstä. Kyselyn kohderyhmä rajattiin tärkeimpiin sidosryhmiin, jotka Eerikkilä määritteli. Se lähetettiin 158 henkilölle ja vastausprosentti oli 31,65 %. Vastajista 32 % oli asiakkaita, 48 % yhteistyökumppaneita ja 20 % henkilöstöä. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin tavoitteiden asettelussa ja kehityskohteiden löytämisessä. Sen avulla pystyttiin myös tarkastelemaan vastuullisuustyön tämänhetkistä tilaa ja selvittämään, millaisia odotuksia eri sidosryhmillä on Eerikkilän vastuullisuustyölle.

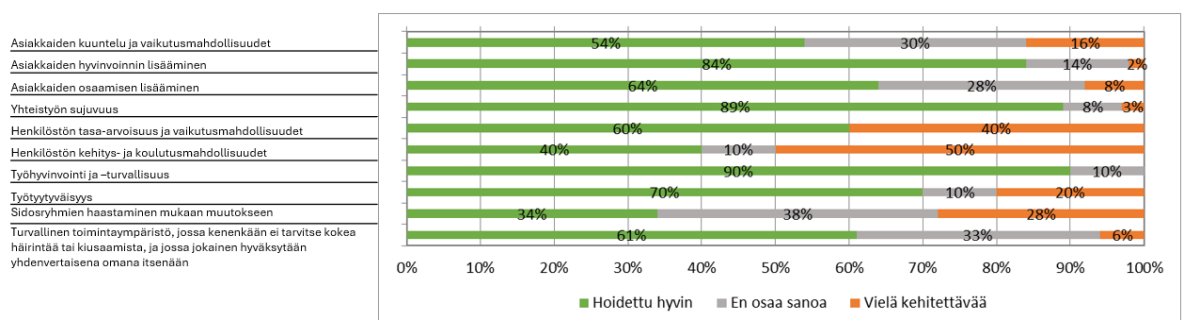
Kuvassa 4 esitetään vastaajien näkemyksiä ympäristövastuun toteutumisesta Eerikkilässä. Tulokset olivat pääosin myönteisiä: suurin osa vastaajista koki, että esimerkiksi jätteen minimointi, kulutuksen vähentäminen ja innovatiiviset ratkaisut on hoidettu hyvin. Toiminnan hiilijalanjäljen pienentäminen koettiin yleisesti hoituvan hyvin, vaikka vierailun hiilijalanjäljen pienentämisessä koettiin olevan kehittämistä. Huomioitavaa on, että merkittävä osa ei osannut arvioida vierailun hiilijalanjäljen pienentämistä. Eniten ”en osaa sanoa” vastauksia tuli hankintaketjun vastuullisuutta kysyessä, mikä voi viitata kysymyksen epäselvyyteen, puutteelliseen tietämykseen aiheesta tai konkreettiseen kehittämisen tarpeeseen osa-alueella.

Kuva 4. Vastaajien arviot Eerikkilän ympäristövastuun näkökulmien onnistumisesta.

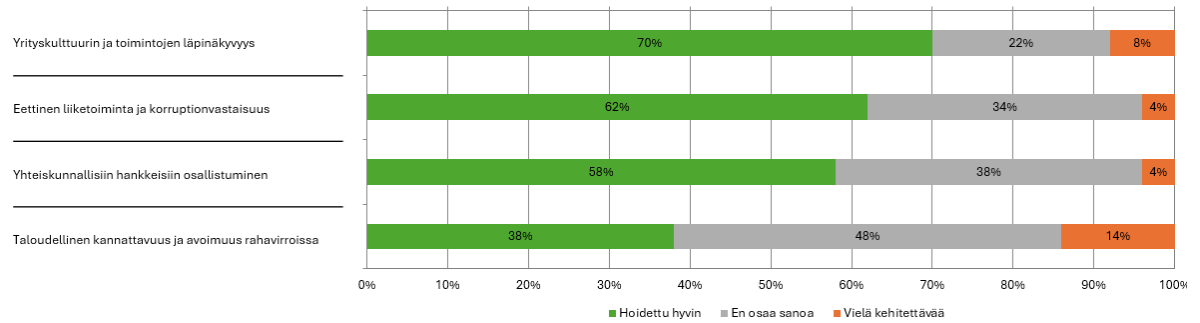
Kuvassa 5 esitetään vastaajien näkemyksiä sosiaalisen vastuun näkökulmien toteutumisesta Eerikkilässä. Kyselyn vastaajat kokivat useamman osa-alueen hoituvan hyvin. Yli 80 % oli sitä mieltä, että asiakkaiden hyvinvoinnin ja osaamisen lisääminen sekä yhteistyön sujuvuus on hoidettu hyvin. Sen sijaan vain 34 % koki, että sidosryhmien sitouttaminen muutokseen onnistuu hyvin ja 28 %, että osa-alueella on vielä kehitettävää. Loput eivät osanneet vastata kohtaan. Henkilöstön osalta Eerikkilällä on eniten kehitettävää koulutusmahdollisuuksien tarjoamisessa.

Kuva 5. Vastaajien arviot Eerikkilän sosiaalisen vastuun näkökulmien onnistumisesta.

Kuvassa 6 esitetään vastaajien näkemyksiä taloudellisen vastuun näkökulmien toteutumisesta Eerikkilässä. Vastaajat kokivat, että osa-alueet toteutuvat pääosin hyvin, lähes kaikissa kohdissa yli 58 % arvioi niiden toteutuvan hyvin. Ainoastaan taloudellisen kannattavuuden ja rahavirtojen avoimuuden osalta ei osattu vastata tai koettiin olevan vielä kehitettävää.

Kuva 6. Vastaajien arviot Eerikkilän taloudellisen vastuun näkökulmien onnistumisesta.

4 Eerikkilän vastuullisuusohjelma

Lopputuotoksena syntyi Eerikkilän vastuullisuusohjelma vuosille 2025-2028 (Liite 5). Se sisältää neljä teemaa, teemakohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet, etenemissuunnitelman sekä mittarit. Vastuullisuusohjelman tavoitteiden asettamisessa hyödynnettiin nykytilaselvityksestä erityisesti aiemman vastuullisuusohjelman tavoitteiden tilannetta, olennaisuusarviointityöpajassa esiin nousseita aiheita ja sidosryhmäkyselyn tuloksia. Tavoitteiden saavuttamiseksi tehtiin etenemissuunnitelma ja määriteltiin mittarit, joiden avulla Eerikkilä voi seurata vastuullisuustyön edistymistä. Teemakohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet olivat opinnäytetyöntekijän ehdotuksia, joita Eerikkilä voi muokata ja toteuttaa haluamallaan tavalla.

4.1 Teemat ja tavoitteet

Työpajan tulosten perusteella Eerikkilän vastuullisuusohjelman teemoiksi valittiin:

1. Ihmiset ja hyvinvointi
2. Yhteistyö ja yhteisöllisyys
3. Ilmasto ja lähiluonto
4. Turvallinen toimintaympäristö

Eerikkilän toiminnan ydin on hyvinvoinnin lisäämisessä sekä osaamisen kehittämisessä, mikä näkyy myös vastuullisuustyössä. Ihmiset ja hyvinvointi teema merkitsee kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämistä, jotta asiakkaat ja henkilökunta voivat menestyä. Teemaan sisältyy sekä asiakkaiden että henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen kehittäminen. Teeman tavoitteet säilyivät samankaltaisina aiempaan vastuullisuusohjelmaan verrattuna, sillä niiden todettiin vaativan jatkuvaa toteuttamista ja kehittämistä. Teemakohtaisiksi tavoitteiksi valittiin:

- Kehitämme ihmisiä kokonaisvaltaisesti.
- Huolehdimme henkilöstön kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista.
- Tuemme seurojen ja seuroissa toimivien henkilöiden hyvinvointia ja kehittymistä.

Yhteistyö ja yhteisöllisyys -teema merkitsee osaamisyhteisön rakentamista, joka luo kasvavaa arvoa etenkin jalkapallo-, futsal- ja salibandy-yhteisössä. Teeman tavoitteissa korostuu vaikuttavuuden lisääminen sekä yhteistyön vahvistaminen. Lisäksi teemaan sisällytettiin aiemmasta vastuullisuusohjelmasta tuttu paikallisyhteisön tukeminen, joka on edelleen tärkeä osa Eerikkilän toimintaa. Teeman tavoitteiksi valittiin:

- Lisäämme vaikuttavuutta valtakunnallisesti lajiliittojen ja valmentajien kautta.
- Panostamme yhteisöllisyyteen ja edistämme yhdessä tekemisen kulttuuria.
- Edistämme paikallista elinvoimaa.

Ilmasto ja lähiluonto -teema tarkoittaa ilmastovaikutusten minimoimista sekä lähiluonnosta huolehtimista. Teeman kannalta olennaista oli jatkaa aiemman vastuullisuusohjelman käynnistämää työtä Eerikkilän hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Eerikkilän syrjäisen sijainnin vuoksi oli tärkeää sisällyttää myös lähiluonnosta huolehtiminen. Liikunnan ja urheilun ympäristövaikutuksia pyritään vähentämään ympäristötietoisemman liikkumisen edistämällä, mikä tarkoittaa esimerkiksi liikuntapaikkojen rakentamisen ja ylläpidon aiheuttamien ympäristövaikutusten minimoimista sekä vähäpäästöisiin matkustamistapoihin kannustamista. Teemakohtaisiksi tavoitteiksi valittiin:

- Puolitamme hiilijalanjälkemme vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteenamme on olla päästövapaita vuodesta 2040 eteenpäin.
- Liikumme ja liikutamme ympäristötietoisesti.
- Huolehdimme lähiluontomme puhtaudesta ja monimuotoisuudesta.

Turvallinen toimintaympäristö tarkoittaa, että kenenkään ei tarvitse kokea häirintää tai kiusaamista, ja jossa jokainen on yhtä arvokas. Turvallinen toimintaympäristö tarkoittaa myös vaarojen poissaoloa ja fyysisesti turvallisia tiloja ja liikkumisympäristöä. Turvallinen toimintaympäristö mahdollistaa liikunnan ja urheilun ilon sekä vakaan pohjan urheilijana ja ihmisenä kasvamiselle ja kehittymiselle. Teeman tavoitteet sisältävät yhdenvertaisten ja tasa-arvoisten liikunta- ja urheilumahdollisuuksien edistämisen, fyysisesti turvallisen työ- ja harrastusympäristön varmistamisen sekä puhtaan ja reilun urheilukulttuurin.

Teemakohtaisiksi tavoitteiksi valittiin:

- Luomme toimintaympäristön, jossa on turvallista liikkua, urheilla, lomailla ja tehdä työtä.
- Kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti.
- Mahdollistamme liikunnan ilon kaikille.
- Edistämme puhdasta, doping-vapaata urheilua ja pyrimme edistämään kilpailumanipulaation torjuntaa.

4.2 Toimenpiteet ja etenemissuunnitelma

Tässä luvussa kuvataan lyhyesti jokaisen teeman toimenpiteitä ja etenemissuunnitelmaa. Tarkemmat toimenpiteiden kuvaukset sisällytettiin vain Eerikkilän sisäiseen käyttöön tarkoitettuun vastuullisuusohjelmaan. Etenemissuunnitelma on kuvattu vastuullisuusohjelmaan (Liite 5). Se oli karkea arvio siitä, miten ja millä aikataululla asetetut vastuullisuustavoitteet voidaan saavuttaa. Eerikkilän vastuullisuusohjelman etenemissuunnitelma sisälsi vastuullisuusohjelman jalkauttamisen ja käyttöönoton, askelmerkit toimenpiteiden toteuttamiselle sekä raportoinnin. Osa toimenpiteistä laadittiin yhteistyössä Jari Levolan kanssa, jonka opinnäytetyöaiheena oli Eerikkilän hiihlijalanjäljen laskenta ja päästöjen vähentämistavoitteiden määrittely.

Kokonaisvaltaista hyvinvointia, joka johtaa menestykseen edistetään mittaamalla ja seuraamalla hyvinvoinnin kehitystä. Sidosryhmäkysely osoitti, että hyvinvoinnin lisääminen toteutuu jo hyvin, mutta jatkuvuuden kannalta on tärkeää kerätä ajantasaista tietoa, jotta mahdollisiin notkahduksiin voidaan reagoida nopeasti. Henkilöstön osalta pyritään tehokkaampiin toimenpiteisiin erityisesti vaikutusmahdollisuuksien ja osaamisen kehittämisessä. Tällä voidaan myös edesauttaa henkilöstötutkimuksen kokonaistuloksen palauttamista aiemmalle hyvälle tasolle. Työntekijöille laaditaan henkilökohtaiset

koulutussuunnitelmat ja lisätään osaamista myös vastuullisuustyön osalta. Lisäksi huolehditaan, etteivät työkuormat kasva liian suuriksi, ja että vastuut on jaettu selkeästi.

Arvoa kasvattavaa osaamisyhteisöä edistetään aktivoitumalla sidosryhmäverkostoissa, erityisesti jalkapallo-, futsal- ja salibandy-yhteisöissä. Pelaajien ja valmentajien kehitykseen voidaan vaikuttaa laajemmin kasvattamalla asiakasmääriä. Asiakasmääriä pyritään kasvattamaan lisäämällä viestintää ja markkinointia palvelutarjonnasta sekä parantamalla asiakaskokemuksia. Vastuullisuusosaamisen koulutusten tarjontaa lisäämällä Eerikkilä pystyisi vastaamaan liikunta- ja urheilutoimijoiden tarpeeseen kestävän kehityksen osaamisesta. Yhdessä tekemisen kulttuuria edistetään kannustamalla ja osallistamalla eri sidosryhmiä vastuulliseen toimintaan Eerikkilässä. Tämä voi koskea esimerkiksi ruokahävikin ja sähkön ja veden kulutuksen vähentämistä, kierrättämistä tai lähiluonnosta huolehtimista. Paikallisyhteisön tukemista jatketaan hankintojen kautta suosimalla paikallisten toimijoiden palveluja ja tuotteita. Lisäksi avoin ja läpinäkyvä viestintä vastuullisuusohjelmasta ja tehdyistä toimenpiteistä sekä onnistumisista ja kehityskohteista auttaa luomaan uskottavuutta ja kannustaa muita tekemään omia vastuullisuustoimia.

Ilmasto ja lähiluonto teeman tavoitteita pyritään edistämään päästötiekartan avulla, joka on osa Jari Levolan opinnäytetyötä. Tärkeimpiä toimenpiteitä ovat fossiilivapaan sähkön ja kasvisruoan lisääminen. Ympäristötietoista liikkumista pyritään edistämään lisäämällä latauspaikkoja ja kannustamalla vähäpäästöisempään liikkumiseen. STF-ohjelma ja Green Key -sertifikaatti ohjaavat myös osaltaan Eerikkilän toimintaa ja kestävän matkailun edistämistä. Lisäksi lapsia ja nuoria voidaan valistaa urheilun ja liikkumisen ohessa. Lähiluonnosta huolehditaan kunnossapitotöillä esimerkiksi poistamalla vieraslajeja, ylläpitämällä alueelle rakennettua niittyä ja ehkäisemällä roskien päätymistä luontoon.

Turvallista toimintaympäristön muodostumista edistetään varmistamalla tilojen fyysinen turvallisuus ja turvallisuusohjeiden ajantasaisuus. Tilojen esteettömyys ja saavutettavuus arvioidaan konsultoimalla alan asiantuntijaa ja tehdään sen mukaan tarvittavia muutoksia. Syrjintään ja häirintään pyritään puuttumaan toimimalla Eerikkilän laatiman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti. Väärinkäytöksistä ilmoittamisen kynnystä pyritään madaltamaan ottamalla käyttöön Whistleblowing -kanava, joka on EU-direktiivin kautta ohjattu velvoite perustaa ilmoituskanava väärinkäytöksille (Greenstep, n.d.). Whistleblowing -kanavan kautta niin asiakkaat kuin työntekijät voivat anonyymisti ilmoittaa mahdollisista väärinkäytöksistä. Liikkumisen ilon tuottaminen myös haastavammissa elämäntilanteissa oleville mahdollistetaan vahvistamalla Respect-toimintaa. Toimintaa voidaan kehittää esimerkiksi tekemällä yhteistyötä eri järjestöjen kanssa ja kannustamalla

sidosryhmiä mukaan toimintaan. Doping-vapaata urheilua ja kilpailumanipulaation torjuntaa edistetään SUEK-koulutuksilla.

4.3 Vastuullisuusohjelman mittarit

Vastuullisuusustyön ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi ja kehittämiseksi on välttämätöntä määrittää selkeät mittarit. Ilman mittareita ei voida mitata edistymistä tai saada todennettua tietoa raportoinnin tai viestinnän pohjaksi. (Henkilöstöpalveluyrityksen Liitto, 2020, s. 30) Päivitetyn vastuullisuusohjelman mittarit on valittu hyödyntäen Eerikkilässä aiemmin käytettyjä mittareita, mikä mahdollistaa tulosten vertailun. Numeerisia mittareita ovat koulutusten määrä ja osallistumisen toteumat sekä Hiilikuri-hiilijalanjälkilaskuri. Hiilikuri on STF-merkin kautta tarjottu työkalu kaikille matkailualan toimijoille Suomessa (Visit Finland, n.d.-b). Lisäksi numeerista dataa saadaan verkkosivujen ja sosiaalisen median analytiikasta, jolla voidaan seurata, kuinka viestintä tavoittaa kohderyhmiä.

Laadullisia mittareita ovat asiakaspalautte- ja henkilöstökyselyt. Asiakaspalautteessa voidaan kysyä monipuolisesti asiakaskokemuksia ja -näkömymiä Eerikkilän toiminnasta. Eezy PeoplePower -henkilöstötutkimus selvittää henkilöstökokemuksen nykytilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia vuosittain. Tutkimus tarjoaa myös tietoa organisaatioiden strategian ja kulttuurin toteutumisesta. (Eezy Flow, n.d.) Kyselyiden avulla voidaan seurata asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä vastuullisuuden toteutumista.

5 Johtopäätökset ja pohdinta

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli laatia vastuullisuusohjelma Eerikkilälle, jonka avulla Eerikkilä voi kehittää ja ohjata toimintaansa sekä edetä vastuullisuusustyössään suunnitelmallisesti. Ohjelman toimivuutta käytännössä voidaan arvioida vasta myöhemmin, mutta joitakin johtopäätöksiä voidaan jo tehdä, ja lopputuotoksen toteutusprosessin onnistumista arvioida.

Eerikkilän toimiala on suuri. Siihen sisältyy urheiluopistotoiminnan ja liikunnan ja urheilun kehittämistyön lisäksi luontoalan koulutusta, terveyttä ja hyvinvointia edistävää palvelutoimintaa, yritysasiakkaat sekä vapaa-ajan liikunta-, virkistys- ja matkailupalvelutoimintaa. Opinnäytetyötä tehdessä oli tarpeen rajata tarkastelua, joten

tilaajan toiveesta ja opinnäytetyötekijän kiinnostuksesta keskityttiin tarkemmin liikunta- ja urheilun toimialaan. Suuri osa Eerikkilän asiakaskunnasta on liikunta- ja urheilupalveluiden käyttäjiä. Itse vastuullisuusohjelmassa ja sen käyttöönotossa pyrittiin kuitenkin huomiomaan Eerikkilän koko toimintaympäristö.

Opinnäytetyössä onnistuttiin vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin, jotka olivat:

1. Mikä on Eerikkilän vastuullisuuden nykytila ja miten sitä voidaan kehittää vastaamaan kestävä kehityksen tavoitteita?
2. Miten Eerikkilän vastuullisuutta voidaan mitata?
3. Miten vastuullisuusohjelma voidaan jalkauttaa osaksi Eerikkilän päivittäistä toimintaa?

Vastuullisuusohjelman rakentamisessa huomioitiin vastuullisuustyön peruspilarit: nykytilan kartoitus, toimintaympäristön tunteminen ja olennaisuuden arviointi, sidosryhmien osallistaminen sekä tavoitteiden asettaminen (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 4.6). Valitut tutkimusmenetelmät palvelivat tarkoitusta ja sopivat myös Eerikkilän toimintatapoihin. Vastuullisuusohjelman teemat perustuivat olennaisuusarviointityöpajan tuloksiin sekä urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelman teemoihin. Työpajassa tunnistettiin Eerikkilälle olennaiset kestävä kehityksen tavoitteet, jotka tuotiin näkyväksi vastuullisuusohjelman teemoissa. Ohjelmasta heijastuu myös sidosryhmien odotukset ja tarpeet. Teemojen valinnassa ja niiden määrittelyssä onnistuttiin tunnistamaan Eerikkilän toiminnan ydin ja keskittymään Eerikkilälle olennaisiin asioihin. Vastuullisuusohjelmassa ja sen jalkauttamisessa keskityttiin sosiaalisen kestävyden edistämiseen ja ulottuvuuden toimenpiteitä on jopa kolmessa teemassa: ihmiset ja hyvinvointi, yhteistyö ja yhteisöllisyys sekä turvallinen toimintaympäristö. Eerikkilä on aiemmassa vastuullisuusohjelmassaan keskittynyt erityisesti ympäristönäkökulmiin ja sen käynnistämää työtä pyrittiin jatkamaan. Taloudellista ulottuvuutta ei ole huomioitu ohjelman teemoissa, mutta yleishyödyllisenä säätinä ja ARVO-liiton jäsenenä Eerikkilä huomioi taloudellisen kestävyden toimintaperiaatteissaan. Teemakohtaisten tavoitteiden määrä haluttiin pitää maltillisena vastuullisuusohjelman lyhyen toimintakauden vuoksi. Eerikkilän vastuullisuusohjelma laadittiin neljäksi vuodeksi. Toimenpiteitä laatiessa oli tärkeää tehdä yhteistyötä Eerikkilän hiilijalanjäljen laskennan ja päästövähennystavoitteiden määrittelyn parissa työskentelevän opinnäytetyötekijän kanssa, jotta tiedot löytyvät yhdestä paikasta ja vältetään annettujen kehitysehdotusten ristiriitaisuuksia. Eerikkilän vastuullisuutta voidaan mitata arvioimalla ohjelman toteutumista sekä seurantamittareiden avulla. Eerikkilän vastuullisuustyöstä puuttui suunnitelmallisuus, jota pyrittiin täyttämään selkeällä etenemissuunnitelmalla.

Etenemissuunnitelma sisälsi aikataulun vastuullisuusohjelman jalkauttamiselle ja käyttöönotolle, mutta niiden toteuttaminen jäi Eerikkilän vastuulle.

5.1 Tulosten ja opinnäytetyöprosessin arviointi

Olenaisuusarviointityöpajan ja nykytilaselvityksen tulosten arvioinnissa on huomioitava, että laadullinen tutkimus on aina tulkinnanvaraista ja tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa opinnäytetyöntekijä ja tämän rehellisyys, sillä arvioinnin kohteena ovat opinnäytetyöntekijän tekemät teot, valinnat ja ratkaisut (Vilka, 2021-b, luku 7). Nykytilan kartoitus ja työpajan tulokset eivät ole täysin toistettavissa. Nykytilakartoituksessa turvauduttiin ajankohtaisiin asiakirjoihin sekä työntekijöiden sen hetkiseen käsitykseen vastuullisuustyön nykytilasta. Saatuun nykytilan arvioon vaikuttivat opinnäytetyöntekijän valinnat olennaisesta sisällöstä. Nykytilaselvitys jäi hieman yleistasoiseksi johtuen opinnäytetyön laajuudesta. Tarkan kokonaiskuvan muodostaminen edellyttäisi lisäselvitystä toimenpiteiden todellisesta onnistumisesta ja tavoitteiden tilanteesta. Kartoituksessa olisi voinut paremmin myös hyödyntää eri osastojen tietoa vastuullisuustyön toteutumisesta. Työpajan tuloksiin vaikutti valitut kysymykset sekä osallistujaryhmä. Osallistujaryhmä oli yleisesti hyvin perillä Eerikkilän vastuullisuustyöstä ja ymmärsi tehtävänannot hyvin. Eerikkilän aikaisemmat kokemukset vastuullisuusohjelman toteuttamisesta ohjasivat painopisteiden valintaa ja vaikutti siten vastuullisuusohjelman rakentumiseen. Hyvä valmistelu ja työpajan osallistava lähestymistapa sai positiivista palautetta osallistujaryhmältä. Työpajaan olisi voinut kutsua laajemmin Eerikkilän henkilökuntaa, mutta rajallisten ajallisten resurssien puitteissa toimittiin parhaaksi nähdyn tavan mukaisesti.

Kyselyn tuloksia arvioitiin lyhyesti validiteetin ja reliabiliteetin osalta. Kyselyn validiteettia eli pätevyyttä voidaan arvioida sen mukaan, millä tavoin vastaajat ovat ymmärtäneet kyselylomakkeen ja kysymykset (Vilka, 2021-b, luku 7). Pätevyyttä heikentää, mikäli epäselvät termit, kuten vastuullisuus tai eettinen liiketoiminta ymmärrettiin eri tavalla kuin mitä opinnäytetekijä oli tarkoittanut. ”En osaa sanoa” vastauksia tuli jonkin verran, mikä voi viitata kyselyn epäselvyyteen tai vastaajien rajalliseen tietämykseen aiheesta. Kyselyn reliabiliteettia eli luotettavuutta voidaan arvioida toistettavuuden kannalta. Tulokset voisivat olla samankaltaisia, mikäli kyselyä käytettäisiin uudelleen. Korkeampi vastausprosentti olisi lisännyt tulosten luotettavuutta. Kohderyhmän laajentaminen ja erilaisten näkemysten saaminen olisivat voineet antaa tarkempaa ja kattavampaa tietoa. Kyselystä saadut tulokset kuitenkin tukivat työpajan tuloksia ja voitiin varmistaa, että valitut teemat ja asetetut tavoitteet vastasivat myös sidosryhmien odotuksiin.

5.2 Jatkosuunnitelmat ja vastuullisuusohjelman käyttöönotto

Eerikkilän päivitetty vastuullisuusohjelma laadittiin vuosille 2025–2028. Aikaväli on lyhyempi aiempaan vastuullisuusohjelmaan verrattuna, joten päivitetyn ohjelman jalkauttamisen ja käyttöönoton tulisi tapahtua melko nopeasti. Sen toteutumista voidaan arvioida jo ensimmäisen vuoden jälkeen käyttöönotosta ja tehdä tarvittavia muutoksia. Myös mittareiden toimivuutta voidaan uudelleenarvioida jo ensimmäisen vuoden aikana.

Jalkautuksen kannalta on tärkeää, että johto sitoutuu vastuullisuusohjelman tavoitteisiin ja luo vastuullisuustyöhön kannustavan ilmapiirin. Päivitetystä vastuullisuusohjelmasta tulee viestiä kattavasti, monikanavaisesti ja oikea-aikaisesti, niin sisäisesti, että ulkoisesti. (Niemi & Helsingin seudun kauppakamari, 2024, luku 7). Tiedottamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi yrityksen nettisivuja, sisäisen viestinnän kanavia ja henkilöstöinfoja tai sosiaalista mediaa. Viestinnässä tulisi käydä ilmi, millaisia muutoksia vastuullisuusohjelma tuo mukanaan, miksi, miten ja millä aikataululla. Henkilöstön osalta jatkotoimenpiteeksi suositellaan, että vastuullisuusohjelman pohjalta laaditaan toimintokohtaiset toimenpidesuunnitelmat työntekijöitä osallistamalla. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi työpajojen tai ryhmäkeskustelujen avulla, joissa työntekijät saavat itse vaikuttaa siihen, miten eri tavoitteet tai toimenpiteet käytännössä toteutetaan. Samalla voidaan varmistaa henkilöstön riittävä tietämys ja osaaminen Eerikkilän vastuullisuustyöstä. Lisäksi vastuullisuusohjelman tai tehtyjen toimenpiteiden tulisi olla aktiivisesti esillä ulkoisessa viestinnässä, jotta asiakkaat ja yhteistyökumppanit ovat tietoisia Eerikkilän vastuullisuudesta ja yritys hyötyy tekemästään työstä.

Vastuullisuusohjelman etenemissuunnitelmaa kannustetaan seuraamaan ja päivittämään parhaan mukaan. Sen avulla varmistetaan vastuullisuusohjelman mukainen työn toteutuminen sekä seuranta. Jatkotoimenpiteenä suositellaan myös vastuullisuusraportointia esimerkiksi osana vuosikertomusta, jossa kerrotaan vastuullisuustyön onnistumisista ja kehityskohteista.

Lähteet

- Aaltonen, M. (2016). *Ei vain urheilua: liikunnan ja urheilun merkitys yhteiskunnan uusiutumisen kannalta*. Valtion liikuntaneuvosto. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2019/09/Ei-vain-urheilua.pdf>
- Ala-Vähälä, T. (2021). *Liikunnan ja urheilun talouden kokonaisvolyymi yli kolme miljardia euroa*. Liikunta & Tiede -lehti. <https://www.lts.fi/liikunta-tiede/artikkelit/liikunnan-ja-urheilun-talouden-kokonaisvolyymi-yli-kolme-miljardia-euroa.html>
- ARVO ry. (n.d.-a). *Arvo-lupaus*. <https://arvoliitto.fi/arvo-lupaus/>
- ARVO ry. (n.d.-b). *Mikä on yhteiskunnallinen yritys?* <https://arvoliitto.fi/mika-on-yhteiskunnallinen-yritys-2/>
- ARVO ry. (n.d.-c). *Yhteiskunnallinen yritystoiminta Suomessa*. <https://arvoliitto.fi/yhteiskunnallinen-yritystoiminta-suomessa/>
- Eerikkilä. (14.12.2024). *Henkilöstötutkimus kertoo jälleen onnistumiset ja kehityskohteet*. <https://eerikkila.fi/henkilostotutkimus-kertoo-jalleen-onnistumiset-ja-kehityskohteet/>
- Eerikkilä. (2.12.2021). *Urheiluopistot muodostavat Suomen suurimman liikunnan ja urheilun osaamisyhteisön*. <https://eerikkila.fi/urheiluopistot-muodostavat-suomen-suurimman-liikunnan-ja-urheilun-osaamisyhteison/>
- Eerikkilä. (n.d.-a). *Eerikkilä*. <https://eerikkila.fi/eerikkila/>
- Eerikkilä. (n.d.-b). *Hyvinvointia kellon ympäri*. <https://eerikkila.fi/eerikkila/vastuullisuus/asiakkaat/>
- Eerikkilä. (n.d.-c). *Lähialueen luontokohteet*. <https://eerikkila.fi/vapaa-aika/aktiviteetit/luontokohteet/>
- Eerikkilä. (n.d.-d). *Olemme paikallisyhteisön tukipilari ja puolestapuhuja*. <https://eerikkila.fi/eerikkila/vastuullisuus/paikallisuus/>
- Eerikkilä. (n.d.-e). *Teemme arjen ympäristötekoja ja huolehdimme lähiluonnosta*. <https://eerikkila.fi/eerikkila/vastuullisuus/ymparisto-ja-lahiluonto/>
- Eezy Flow. (n.d.). *PeoplePower®-henkilöstötutkimus*. <https://flow.eezy.fi/palvelumme/tutkimukset/henkilostotutkimukset/peoplepower-henkilostotutkimus/>
- Finder. (n.d.). *Tammela*. Haettu 23.4.2025. <https://www.finder.fi/kunta/Tammela>
- Green Key. (n.d.-a). *Green Key – kriteeristö*. <https://greenkey.fi/kriteeristo/>
- Green Key. (n.d.-b). *Green Key – vastuullisuusohjelma ja -sertifikaatti*. <https://greenkey.fi/mika-green-key/>
- Greenstep. (n.d.). *Whistleblowing*. <https://greenstep.fi/vastuullisuuspalvelut/whistleblowing>
- Hasanen, E. (2024). *Hyvä Hallinto Urheilussa: Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunnan katsaus tutkimukseen ja käytäntöihin*. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165544/OKM_2024_16.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Hautbois, C. & Desbordes, M. (2023). *Sustainability in Sport: Sport, Part of the Problem ... and of the Solution*. <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/15/11820>
- Heikkilä, P. (31.10.2024). *Ilmastonmuutos kentillä ja katsomoissa: ympäristövastuullisuus haastaa urheiluseuroja*. Lapin ammattikorkeakoulun verkkolehti. <https://bloqi.eoppimispalvelut.fi/lumenlehti/2024/10/31/ilmastonmuutos-kentilla-ja-katsomoissa-ymparistovastuullisuus-haastaa-urheiluseuroja/>
- Heikkinen, A. & Kananen M. (2022). *Katsaus urheilun monimuotoiseen korruptioon*. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. <https://suek.fi/wp-content/uploads/2022/12/Katsaus-urheilun-monimuotoiseen-korruptioon.pdf>
- Heikkinen, S. & Kivijärvi, M. (18.2.2025). *Sosiaalinen kestävyys huippu-urheilussa: vastuullisuuden uusi suunta edellyttää kulttuurin muutosta*. Jyväskylän yliopisto. <https://www.jyu.fi/fi/blogikirjoitus/sosiaalinen-kestavyys-huippu-urheilussa-vastuullisuuden-uusi-suunta-edellyttaa-kulttuurin-muutosta>
- Helajärvi, H., Lindholm, H., Vasankari, T. & Heinonen O J. (2015). *Vähäisen liikunnan terveyshaitat*. <https://www.duodecimlehti.fi/duo12430>
- Henkilöstöpalveluyrityksen Liitto. (2020). *Opas tavoitteelliseen vastuullisuustyöhön*. https://henkilostoala.fi/wp-content/uploads/2020/09/HPL_vastuullisuusohjelmaopas_2020_digi_2.pdf
- Hoffrèn, J. (2019). *Agenda 2030: Vapaaehtoistyö luo hyvinvointia*. Teoksessa S. Hirvonen & S. Puolitaival (toim.), *Vapaaehtoistoiminnan arvo* (ss. 43–55). Kansalaisareena ry.
- Ihmisoikeusliitto. (n.d.). *Ihmisoikeudet urheilussa*. <https://alarikourheilua.fi/ihmisoikeudet-urheilussa/>
- Inside FIFA. (n.d.). *FIFA World Cup Qatar 2022*. <https://inside.fifa.com/tournament-organisation/world-cup-2022-in-numbers>
- Isokangas, A., Niipola, J., Vassinen, R., Niemi, R., & Niemi, R. (2022). *Viherpesuopas: Miten merkitys muuttuu markkinoinniksi*. Nemo.
- Jaatinen, E. (10.6.2019). *Työpajoista saa lisää verkostoja ja vuorovaikutustaitoja*. XamkREAD. <https://read.xamk.fi/2019/logistiikka-ja-merenkulku/tyopajoista-saa-lisaa-verkostoja-ja-vuorovaikutustaitoja/>
- Kalmari, V. (27.1.2025). *Kalle Palanderilta alatyylisiä puhetta Kiira Korvesta- Studiossa pyöriteltiin päätä*. Iltalehti. <https://www.iltalehti.fi/talviurheilu/a/91fedba5-eac9-41c1-bd31-1582085437ca>
- Kilpinen, A. [@kilpinenatte]. (24.1.2025). *Huomenna on TPS Pride peli ja tässä on pari syytä, miksi se peli on niin tärkeä* [video]. TikTok. <https://vm.tiktok.com/ZNde4mBfW/>
- Kokkonen, J. & Kauravaara, K. (2020). *Eriarvoisuuden kasvot liikunnassa*. Liikuntatieteellinen Seura. https://www.lts.fi/media/lts_julkaisut/julkaisut/eriarvoisuuden-kasvot-liikunnassa/eriarvoisuuden-kasvot-liikunnassa-artikkelikokoelma.pdf

- Konyn, A. (2.4.2024). *The Carbon Footprint of Football: Unveiling the Dark Side of the Game*. Earth.org. <https://earth.org/the-carbon-footprint-of-football/>
- Kujala, U. (5.3.2020). *Kestävä kehitys, urheilu ja liikunta*. Liikunta & Tiede -lehti. <https://www.lts.fi/liikunta-tiede/artikkelit/kestava-kehitys-urheilu-ja-liikunta.html>
- Luoto, K., Lähteenoja S. & Lettenmeier, M. (2008). *LiikuntaMIPS: Liikuntaharrastusten luonnonvarojen kulutus*. Kuluttajatutkimuskeskus. <https://helda.helsinki.fi/bitstreams/af8f5d91-618e-4ca3-9721-67fac46d27fa/download>
- Niemi, J. K. & Helsingin seudun Kauppakamari. (2024). *Vastuullisuustyö pk-yrityksissä: Opas tuloksekkaaseen liiketoimintaan*. Kauppakamari.
- Müller, M., Wolfe, S-D., Gaffney, C., Gogishvili, D., Hug, M. & Leick A. (19.4.2021). *An evaluation of the sustainability of the Olympic Games*. Nature sustainability. <https://www.nature.com/articles/s41893-021-00696-5#citeas>
- Oikeusministeriö. (n.d.). *Mitä yhdenvertaisuus on?* <https://yhdenvertaisuus.fi/mita-yhdenvertaisuus-on>
- Olympiakomitea. (2024). *Urheillaan ihmisiksi: Vastuullisuus liikunta- ja urheiluyhteisössä*. https://olympiakomitea.kuvat.fi/kuvat/Materiaalipankki/J%C3%A4senj%C3%A4rjest%C3%B6ille/Vastuullisuus/Urheiluyhteison_vastuullisuusohjelma_pdf.pdf
- Opetusministeriö. (2009). *Urheiluopistoverkosto 2010-luvulla: Urheiluopistojen koulutuksen ja verkostoyhteistyön kehittämislinjauksia*. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/76678/opm41.pdf;jsessionid=059F21E5E3DB597DFC3D74F3EEA2788E?sequence=1>
- Raivio, K. (2023). *Maapallo potilaana*. Kustannus Oy Duodecim.
- Roiha U., Järvelin A-M. & Haila K. (2022) *Kestävä kehitys valtion liikuntaa ja urheilua edistävässä toimenpiteissä*. Valtion liikuntaneuvosto. <https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Kestava-kehitys-valtion-liikuntaa-ja-urheilua-edistavissa-toimenpiteissa-loppuraportti.pdf>
- Ryynänen, S. (18.11.2020). *Vapaaehtoistoiminnan arvo on yli kolme miljardia vuodessa*. Kansalaisyhteiskunta. <https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/vapaaehtoistyon-arvo-on-yli-kolme-miljardia-vuodessa/>
- Salonen, L. (14.3.2024). *Uudistettu Elämäntapatesti kertoo: Suomalaiset ovat valmiita pienentämään hiilijalanjälkeään erityisesti asumisessa*. Sitra. <https://www.sitra.fi/artikkelit/uudistettu-elamantapatesti-kertoo-suomalaiset-ovat-valmiita-pienentamaan-hiilijalanjalkeaan-erityisesti-asumisessa/>
- Shemeikka, J. & Sippola, P. (3.11.2023). *Liikunnan taloudelliset vaikutukset*. SantaSport. <https://santasport.fi/uutiset/liikunnan-taloudelliset-vaikutukset/>
- Sjöstedt, T. (20.6.2018). *Mitä nämä käsitteet tarkoittavat?* Sitra. <https://www.sitra.fi/artikkelit/mita-nama-kasitteet-tarkoittavat/>

- Sosiaali- ja terveysministeriö. (n.d.). *Liikunta lisää terveyttä ja hyvinvointia*. Haettu 17.3.2025. <https://stm.fi/liikunta>
- SportEdu. (8.11.2024). *Tulevaisuustyössämme havaitut liikunta-alan tämänhetkiset työvoiman ja osaamisen tarpeet*. SportEdu-hanke. <https://tinyurl.com/2s3hjbc2>
- STT Urheilu. (10.8.2024). *Rasistinen huutelu keskeytti Veikkausliigan ottelun*. YLE. <https://yle.fi/a/74-20104260>
- SUEK. (2022). *Selvitys urheiluyhteisön työntekijöiden epäasiallisen kohtelun kokemuksista ja havainnoista liikunta- ja urheiluorganisaatioissa*. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. <https://suek.fi/wp-content/uploads/2022/11/Selvitys-urheiluyhteison-tyontekijoiden-epaasiallisen-kohtelun-kokemuksista-ja-havainnoista-liikunta-ja-urheiluorganisaatioissa.pdf>
- SUEK. (n.d.-a). *Kilpailumanipulaatio*. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. <https://suek.fi/kilpailumanipulaatio/kilpailumanipulaatio/>
- SUEK. (n.d.-b). *Vaikutusvallan väärinkäyttö ja korruptio*. Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry. <https://suek.fi/urheilun-eettisyys/vaikutusvallan-vaarinkaytto-ja-korruptio/>
- Summa, T. & Tuominen, K. (2009). *Fasilitaattorin työkirja – Menetelmiä sujuvaan ryhmätyöskentelyyn*. Globaalikasvatus. <https://globaalikasvatus.fi/wp-content/uploads/sites/6/2021/08/fasilitaattorin-tyokirja-menetelmia-sujuvaan-ryhmatyoskentelyyn.pdf>
- Suomen kestävän kehityksen toimikunta. (n.d.-a). *Kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda 2030* [kuva]. <https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>
- Suomen kestävän kehityksen toimikunta. (n.d.-b). *Mitä on kestävä kehitys?* <https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys-ja-agenda2030>
- Suomen Valmentajat. (24.3.2023). *Pelin henki: Taina Susiluoto - Urheilujohtaminen ja urheilun yhteiskunnallinen merkitys* [video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=mTMuvLd8Q64>
- Suomen YK-liitto. (2017). *Kestävän kehityksen tavoitteet Agenda 2030*. https://www.ykliitto.fi/sites/www.ykliitto.fi/files/media/Agenda2030_pikkukirjanen_2017.pdf
- THL. (n.d.-a) *Liikunnan terveyshyödyt*. Haettu 5.3.2025. <https://tinyurl.com/2s4ksjcb>
- THL. (n.d.-b). *Planetaarinen terveys ja hyvinvointi*. Haettu 19.2.2025. <https://thl.fi/thl/tietoa-meista/vaikuttamistavoitteet/planetaarinen-terveys-ja-hyvinvointi>
- THL. (n.d.-c). *Yhdenvertaisuuden käsitteet*. Haettu 10.4.2025. <https://thl.fi/aiheet/sote-palvelujen-johtaminen/kehittyva-palvelujarjestelma/yhdenvertaiset-palvelut/yhdenvertaisuuden-kasitteet#eriarvoisuus>
- THL-blogi. (5.2.2024). *Miksi osallisuuden kokemus on niin tärkeä?* <https://blogi.thl.fi/miksi-osallisuuden-kokemus-on-niin-tarkea/>
- Ulkoministeriö. (n.d.). *Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet*. <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>

- UNDP. (11.3.2023). *Guideline for sustainable events*. United Nations Development Program. <https://www.undp.org/serbia/publications/guideline-sustainable-events>
- Urheiluopistojen Yhdistys ry. (2019). *Urheiluopistoverkoston ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan strategia*. JUUPEDA 2-hankkeen työryhmä. <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/juupeda-2-uoy-ammattillisen-koulutuksen-laadunhallinnan-viitekehys-2019.pdf>
- Urheiluopistot. (n.d.-a). *Urheiluopistojen toiminta*. <https://www.urheiluopistot.fi/urheiluopistojen-toiminta>
- Urheiluopistot. (n.d.-b). *Urheiluopistot*. <https://www.urheiluopistot.fi/etusivu>
- Urheiluopistot. (n.d.-c). *Urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelma* [kuva]. <https://www.urheiluopistot.fi/etusivu/vastuullisuus>
- Valtioneuvoston kanslia. (21.3.2019). *Verkostojohtamisen opas*. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161513/VNK_12_19_Verkostojohtaminen_opas.pdf
- Varuhin, A. (22.3.2023). *Liikunnallisen elämäntavan periytymisessä esimerkin voima on suuri*. Suomen Olympiakomitea. <https://www.olympiakomitea.fi/ajankohtaista/uutiset/liikunnallisen-elamantavan-periytymisessa-esimerkin-voima-on-suuri/>
- Vilka, H. (2021-a). *Näin onnistut opinnäytetyössä: Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin*. PS-kustannus.
- Vilka, H. (2021-b). *Tutki ja kehity*. PS-kustannus.
- Visit Finland. (n.d.-a). *Kestävän matkailun puolesta*. <https://www.visitfinland.fi/liiketoiminnan-kehittaminen/vastuullinen-matkailu/sustainable-travel-finland>
- Visit Finland. (n.d.-b). *Matkailualan hiilijalanjälkilaskuri Hiilikuri*. <https://www.visitfinland.fi/liiketoiminnan-kehittaminen/vastuullinen-matkailu/matkailualan-hiilijalanjalkilaskuri-hiilikuri>
- Visuri, R. (9.3.2025). *Norja tunnusti huijaamisen MM-kotikisoissaan: ”Olemme pettäneet kaikki” – pomo väisteli dopingkysymystä*. YLE. <https://yle.fi/a/74-20148471>
- Ympäristöministeriö. (n.d.). *Mitä on kestävä kehitys?* Haettu 29.1.2025 osoitteesta <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>
- Zacheus, T. (2025). *Jokaisella on yhdenvertainen oikeus liikkumiseen*. Teoksessa M. Salasuo & M. Rauas (toim.), *Viisautta ja välittämistä: Liikunta-alan ammattieettinen koodisto ja näkökulmia eettisiin kysymyksiin* (ss. 61–66). NUOLI ry.

Liite 1. Aineistohallintasuunnitelma

Opinnäytetyön aineistohallintasuunnitelma

Opinnäytetyön nimi: Eerikkilän vastuullisuusohjelma vuosille 2025–2028

Opinnäytetyön tekijä: Anni Lehto

1 Opinnäytetyön aineiston kuvaus

Opinnäytetyössä käytettävä aineisto koostuu työn tilaajan hallinnoimista, ei-julkista tietoa sisältävistä dokumenteista, osallistavasta työpajasta kerätyistä tiedoista sekä sähköisen kyselyn tuloksista. Työn tilaajalta on saatu lupa tutustua sen hallinnoimiin dokumentteihin. Ei-julkisten tietojen käsittelyssä on otettu huomioon, ettei paljasteta mitään yrityssalaisuudeksi luokiteltavaa tietoa.

Osallistavaan työpajaan osallistuu työn tilaajan johtoryhmän ja henkilökunnan edustajia. Työpajasta kerätään paperista materiaalia, joka kuvataan myös digitaaliseen muotoon työpajan jälkeen. Työpajassa kerätystä materiaalista ei ole mahdollista tunnistaa vastaajaa.

Vastuullisuuskysely toteutetaan Webropol-palvelulla, josta tallennetaan yhteenveto Excel-tiedostoksi. Kyselyyn on mahdollista vastata anonyymisti, eikä henkilötietoja tai arkaluonteista tietoa lähtökohtaisesti kerätä. Kyselyn avovastaukset saattavat sisältää henkilötietoja, jonka vuoksi tehdään tietosuojailmoitus.

2 Aineiston tallennus ja säilytys

Kaikki opinnäytetyössä käytettävä aineisto tallennetaan ja sitä käsitellään tekijän henkilökohtaiselle tietokoneelle, joka on suojattu vahvalla salasanalla. Nykytilaselvitystä varten saadut dokumentit hävitetään tietoturvallisesti opinnäytetyön valmistuttua.

Työpajasta kerättävä paperinen aineisto säilytetään tekijän kotona omassa kansiossaan ja pidetään suljetussa kaapissa. Paperinen materiaali tallennetaan myös digitaaliseen muotoon. Paperinen aineisto hävitetään tietoturvallisesti opinnäytetyön valmistuttua. Kyselyn tuloksista tallennetaan analysoitava Excel-tiedosto. Lisäksi erilliseen kansioon tallennetaan kyselyn raakaversio, joka säilytetään erillään analysoitavasta tiedostosta. Kerättyä aineistoa pääsee käsittelemään opinnäytetyöntekijän lisäksi mahdollisesti työn tilaaja.

Työn valmistuttua opinnäytetyön tekijä säilyttää työn kannalta olennaisia tietoja tietoturvallisesti vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jonka jälkeen aineistot tuhotaan.

3 Henkilötietojen ja arkaluonteisten tietojen käsittely

Sähköisessä kyselyssä ei lähtökohtaisesti kerätä henkilötietoja tai arkaluonteista tietoa. Kyselyn jakamisesta huolehtii tilaaja, jolla on myös vastuu vastaanottajien nimien ja mahdollisesti sähköpostiosoitteiden käsittelystä. Kyselyä varten on tehty tietosuojailmoitus, sillä kyselyn avovastaukset saattavat sisältää henkilötietoja. Kyselylomakkeen yhteydessä informoidaan vastaajia heidän henkilötietojensa käsittelystä. Kerätty aineisto anonymisoidaan ennen analysointia ja mahdolliset tutkittaviin viittaavat suorat ja vahvat epäsuorat henkilötiedot poistetaan.

4 Aineiston omistajuus

Opinnäytetyöntekijä omistaa kyselystä ja työpajasta keränneensä aineiston ja tulokset. Suunnitelmassa mainittujen dokumenttien omistajuus kuuluu työn tilaajalle, mutta niiden käyttöön on saatu lupa. Kaikkia asiakirjoja käsitellään luottamuksellisesti, eikä niitä luovuteta ulkopuolisille.

5 Aineiston jatkokäyttö työn valmistumisen jälkeen

Opinnäytetyön aineistoa ei anneta jatkokäyttöön.

Liite 2. Työpajan ohjelmarunko

EERIKKILÄ

Olennaisuusarviointi, 10.2.2025

PÄIVÄN AGENDA

Eerikkilän vastuullisuusnäkökohtien löytäminen

**JOHDANTO
PÄIVÄÄN**

10:00
Esittäytyminen ja
työpajan alustus

1.ERÄ

10:10 - 11:00
Tunnistetaan
toiminnan
vaikutukset
ympäristöön,
ihmisiin ja
yhteiskuntaan

ERÄTAUKO

11:00-11:10

2.ERÄ

11:10-11:20
Kestävän kehityksen
tavoitteet ja
Eerikkilälle
olennaiset
vastuullisuus
näkökohdat

TULOKSET

11:20-11:50
vastuullisuus-
lupaukset

KIITOS!

11:50

1.ERÄ

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Pohditaan minkälaisessa toimintaympäristössä toimimme.

TEHTÄVÄ

Minkälaisia vaikutuksia Eerikkilän toiminta aiheuttaa ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan yleisesti?

TEHTÄVÄ

Miten kestävyysseikat kuten köyhyys, ilmastonmuutos, luontokato yms. vaikuttavat Eerikkilän liiketoimintaan?

2.ERÄ

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

TEHTÄVÄ

Mitä globaaleja tavoitteita Eerikkilä edistää tai hidastaa?

TEHTÄVÄ

Tunnistetaan Eerikkilälle olennaiset kestävän kehityksen tavoitteet.

TULOKSET

VASTUULLISUUSTEEMAT

TEEMA 1

- Kirjoita tähän

TEEMA 2

- Kirjoita tähän

TEEMA 3

- Kirjoita tähän

TEEMA 4

- Kirjoita tähän

Liite 3. Sidosryhmäkyselyn tietosuojailmoitus

Tietosuojailmoitus: Eerikkilän vastuullisuusohjelma

12.3.2025

1. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tämän tietosuojailmoituksen tarkoituksena on antaa EU:n yleisen tietosuoja-asetukset edellyttämät tiedot Anni Lehdon opinnäytetyön tutkimuksessa käsiteltävistä henkilötiedoista, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa.

Opinnäytetyön tutkimuksen aiheena on laatia vastuullisuusohjelma Eerikkilälle. Tutkimuksessa selvitetään millaisia kokemuksia ja näkemyksiä Eerikkilän tärkeillä sidosryhmillä on Eerikkilän vastuullisuustyöstä. Tutkimuksen tuloksia hyödynnetään Eerikkilän vastuullisuusohjelman rakentamisessa, opinnäytetyössä sekä Eerikkilän sisäisessä kehitystyössä.

Tutkimuksessa kerätään kyselytutkimusaineisto Webropol-kyselyllä. Tutkimusaineisto tuhoetaan vuosi opinnäytetyön julkaisemisen jälkeen. Opinnäytetyötä ohjaa Eija Raimovaara [<https://www.hamk.fi/yhteys/eija-raimovaara/>].

Tutkimuksen kesto: 12.3.2025-31.7.2025.

Kyseessä on kertatutkimus.

2. Tutkimuksen suorittajat

Anni Lehto

3. Käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyperusteena on suostumus.

4. Henkilötietosisältö ja säilytysajat

Tutkimuksessa kerätään seuraavat tiedot:

- Vastaajan kokemukset ja näkemykset (kyselyn avovastaukset)

Tutkimuksessa ei lähtökohtaisesti kerätä arkaluonteisia henkilötietoja. Tutkimuksessa ei kerätä suoria eikä vahvoja epäsuoria yksittäisiä henkilötietoja, eikä niitä yhdistetä muihin tietoihin muista lähteistä. Kyselyn avovastaukset voivat kuitenkin sisältää henkilötietoja, joiden kautta henkilöt saattavat olla

tunnistettavissa. Aineistonkeruun jälkeen aineistoista poistetaan mahdolliset suorat ja vahvat epäsuorat tunnisteet, esimerkiksi viittaukset henkilöiden nimiin.

Opinnäytetyön tekijä säilyttää tutkimusaineiston vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jotta opinnäytetyön tulokset voidaan tarvittaessa varmistaa, ja hävittää tämän jälkeen aineiston.

6. Rekisteröidyt

Rekisteröityinä ovat:

- Tutkimukseen osallistuvat Eerikkilän sidosryhmien edustajat.

7. Rekisterin tietolähteet

Mahdolliset henkilötiedot saadaan opinnäytetyön tutkimukseen osallistuvilta henkilöiltä.

8. Henkilötietojen vastaanottajat

Henkilötietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Henkilötietojen vastaanottajia ovat:

- Kyselyaineiston keräämisen palvelun toteuttaa Webropol Oy.
- Aineiston tallennuspaikkana on HAMK Oy:n verkkolevy.

9. Rekisterin suojauksen periaatteet

Henkilötietoihin sovelletaan seuraavia suojatoimia:

Kyselyaineiston tiedot kerätään Webropol-palvelulla. Sähköisen aineiston keräämisen palveluihin tutkimuksen tekijällä on henkilökohtaiset käyttäjätunnukset. Muu mahdollisesti tarvittava käsittely tehdään HAMKin tietojen luokitteluoheen mukaisilla välineillä. Kerätty aineisto anonymisoidaan ennen analysointia, mikäli mahdollista. Muussa tapauksessa tutkittaviin viittaavat suorat ja vahvat epäsuorat henkilötiedot poistetaan.

10. Rekisterinpitäjä

Anni Lehto

11. Automaattinen päätöksenteko

Rekisterissä ei tehdä automaattista päätöksentekoa.

12. Tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

13. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden rajoittaminen

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) antaa rekisteröidylle seuraavat oikeudet:

-Oikeus peruuttaa suostumus

Rekisteröidyllä on milloin tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta ennen suostumuksen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen. (Artikla 7.)

-Oikeus saada pääsy tietoihinsa

Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, käsitellään häntä koskevia henkilötietoja. Rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa. Tarkastusoikeudesta voidaan periä maksu tai siitä voidaan kieltäytyä, jos pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti. (Artikla 12 ja artikla 15.)

-Oikeus tietojen oikaisemiseen

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia rekisterissä olevan virheellisen tiedon oikaisemista (artikla 16). Korjaamispyyntö tehdään kirjallisesti. Joissain tietojärjestelmissä henkilö pystyy myös itse korjaamaan omat tietonsa.

-Oikeus tietojen poistamiseen

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 17):

- Henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- Rekisteröity peruuttaa suostumuksen, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- Rekisteröity vastustaa käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä (artikla 21)
- Henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti
- Henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi;

Rekisteröidyllä kuitenkin ei ole oikeutta tietojen poistamiseen tutkimuksissa, mikäli tietojen poistaminen todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti.

-Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Rekisteröidyllä on oikeus käsittelyn rajoittamiseen, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 18):

- Rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden
- Käsittely on lainvastaista ja rekisteröity vastustaa henkilötietojen poistamista ja vaatii sen sijaan niiden käytön rajoittamista
- Rekisterinpitäjä ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta rekisteröity tarvitsee niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi
- Rekisteröity on vastustanut henkilötietojen käsittelyä artikla 21 kohdan nojalla odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeudet perusteet rekisteröidyn perusteet.

-Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen

Rekisteröidyllä on oikeus saada koneluettavassa muodossa häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on rekisterinpitäjälle toimittanut, mikäli käsittely perustuu suostumukseen ja käsittely tapahtuu automaattisesti. (Artikla 20.)

-Pyynnöt näiden oikeuksien käyttämiseen osoitetaan:

Anni Lehto

-Oikeus tehdä valitus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistolle. Lisätietoja <https://tietosuoja.fi/>.

Liite 4. Vastuullisuusohjelman sidosryhmäkysely**Eerikkilän vastuullisuusohjelman sidosryhmäkysely** Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Kuva: Olga Sitnikova: Eerikkilän harjoitushalli

Hei!

Rakennamme Eerikkilän uutta vastuullisuusohjelmaa ja haluamme kutsua sinut osallistumaan sidosryhmäkyselyymme. Tärkeänä sidosryhmiemme edustajana, haluamme kuulla juuri sinun näkemyksiäsi Eerikkilän vastuullisuustyöstä. Kiitos, että annat muutaman minuutin aikaasi vastuullisuustyömme kehittämiseen!

Kyselyn toteuttaa ja analysoi Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelija Anni Lehto osana opinnäytetyötään. Tuloksia hyödynnetään Eerikkilän vastuullisuusohjelman rakentamisessa, opinnäytetyössä sekä Eerikkilän sisäisessä kehitystyössä. Kyselyyn voi vastata anonyymisti.

Toivomme sinun vastaavan 26.3. mennessä. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia. Kiitos vastauksistasi!

1. Mihin Eerikkilän sidosryhmään kuulut?

- Asiakas
- Yhteistyökumppani
- Henkilöstö

2. Miten tärkeänä pidät, että Eerikkilä toimii vastuullisesti?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

En ollenkaan tärkeänä Erittäin tärkeänä

3. Minkälainen mielikuva sinulla on Eerikkilän vastuullisuudesta?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Erittäin huono Erittäin hyvä

4. Oletko tutustunut Eerikkilän nykyiseen vastuullisuusohjelmaan?

- Kyllä
- En

5. Viestiiko Eerikkilä vastuullisuudestaan tarpeeksi?

- Kyllä
- Ei

6. Arvioi, miten Eerikkilä on onnistunut seuraavissa ympäristövastuun näkökulmissa.

	Hoidettu hyvin	En osaa sanoa	Vielä kehitettävää	Lisätiedot
Toiminnan hiilijalanjäljen pienentäminen	☐	☐	☐	
Vierailun / majoittumisen hiilijalanjäljen pienentäminen	☐	☐	☐	
Asiakkaiden ympäristötietämyksen lisääminen	☐	☐	☐	
Innovatiiviset ja ympäristöystävälliset ratkaisut	☐	☐	☐	
Kulutuksen vähentäminen	☐	☐	☐	
Uusiutuvan energian lisääminen	☐	☐	☐	
Jätteen minimoiminen ja kierrättäminen	☐	☐	☐	
Hankintaketjun vastuullisuuden varmistaminen	☐	☐	☐	
Luontohaittojen minimointi	☐	☐	☐	

7. Arvioi, miten Eerikkilä on onnistunut seuraavissa sosiaalisen ja yhteiskunnallisen vastuun näkökulmissa.

	Hoidettu hyvin	En osaa sanoa	Vielä kehitettävää
Asiakkaiden kuuntelu ja vaikutusmahdollisuudet	☐	☐	☐
Asiakkaiden hyvinvoinnin lisääminen	☐	☐	☐
Asiakkaiden osaamisen lisääminen	☐	☐	☐
Yhteistyön sujuvuus	☐	☐	☐
Henkilöstön tasa-arvoisuus ja vaikutusmahdollisuudet	☐	☐	☐
Henkilöstön kehitys- ja koulutusmahdollisuudet	☐	☐	☐
Työhyvinvointi ja –turvallisuus	☐	☐	☐
Työtyytyväisyys	☐	☐	☐
Sidosryhmien haastaminen mukaan muutokseen (Esim. innostamalla ja kannustamalla muita kohti kestävyyttä)	☐	☐	☐

	Hoidettu hyvin	En osaa sanoa	Vielä kehitettävää
Turvallinen toimintaympäristö, jossa kenenkään ei tarvitse kokea häirintää tai kiusaamista, ja jossa jokainen hyväksytään yhdenvertaisena omana itsenään	☐	☐	☐

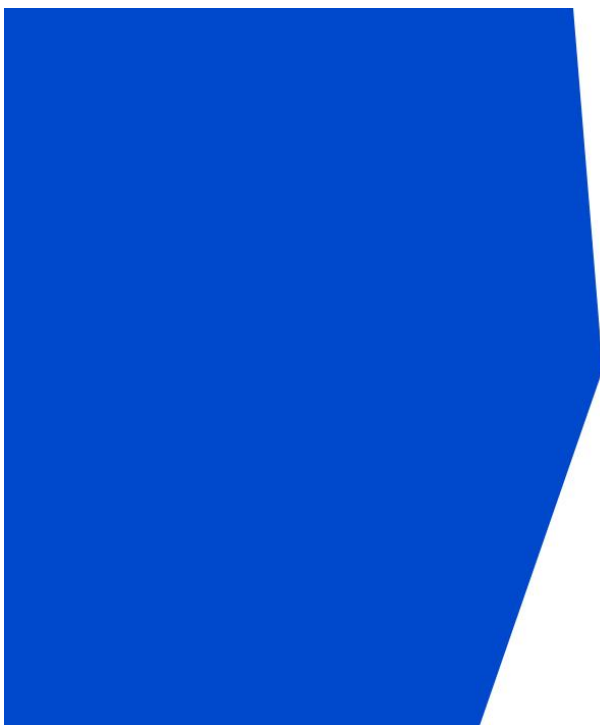
8. Arvioi, miten Eerikkilä on onnistunut seuraavissa taloudellisen ja eettisen vastuun näkökulmissa.

	Hoidettu hyvin	En osaa sanoa	Vielä kehitettävää
Yrityskulttuurin ja toimintojen läpinäkyvyys	☐	☐	☐
Eettinen liiketoiminta ja korruptionvastaisuus	☐	☐	☐
Yhteiskunnallisiin hankkeisiin osallistuminen	☐	☐	☐
Taloudellinen kannattavuus ja avoimuus rahavirroissa	☐	☐	☐

9. Mitä odotat Eerikkilän vastuullisuustyöltä tulevaisuudessa? Millaisia tavoitteita haluaisit Eerikkilän asettavan omalle vastuullisuustyölleen?

10. Mitä konkreettisia vastuullisuustekoja haluaisit nähdä Eerikkilän toiminnassa?

Liite 5. Eerikkilän vastuullisuusohjelma 2025–2028

Sisällys

- 1 Johdanto
- 2 Nykytila
- 3 Vastuullisuusteemat
- 4 Etenemissuunnitelma

Johdanto

Eerikkilä (Palloilu Säätiö) on yleishyödyllinen säätiö. Tarjoamme vaikuttavia palveluja sekä erinomaiset olosuhteet osaamisen ja hyvinvoinnin kehittämiseen.

Perustamme tekemisemme faktoihin.

Vastuullisuusohjelma ohjaa tapaamme toimia ja auttaa meitä auttaa meitä tekemään vaikuttavaa vastuullisuustyötä. Haluamme olla tunnettuja tuloksistamme myös vastuullisuudessa, joten olemme määrittäneet ohjelmaan neljä pääteemaa sekä jokaiselle teemalle tavoitteet ja niiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja mittarit, joiden avulla voimme seurata ja raportoida onnistumisiamme. Ohjelmaa laatiessamme selvitimme vastuullisuustyömmme nykytilannetta, arvioimme toimintamme vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia sekä keräsimme näkemyksiä sidosryhmiltämme kyselyn avulla.

Tämän vastuullisuusohjelman mukaisesti pyrimme lisäämään ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia, kehittämään arvoa tuottavaa osaamisyhteisöä, tarjoamaan kaikille mahdollisuuden liikkumisen iloon turvallisessa ympäristössä sekä kantamaan vastuamme ympäristöstä.

3

Vastuullisuusohjelman nykytila

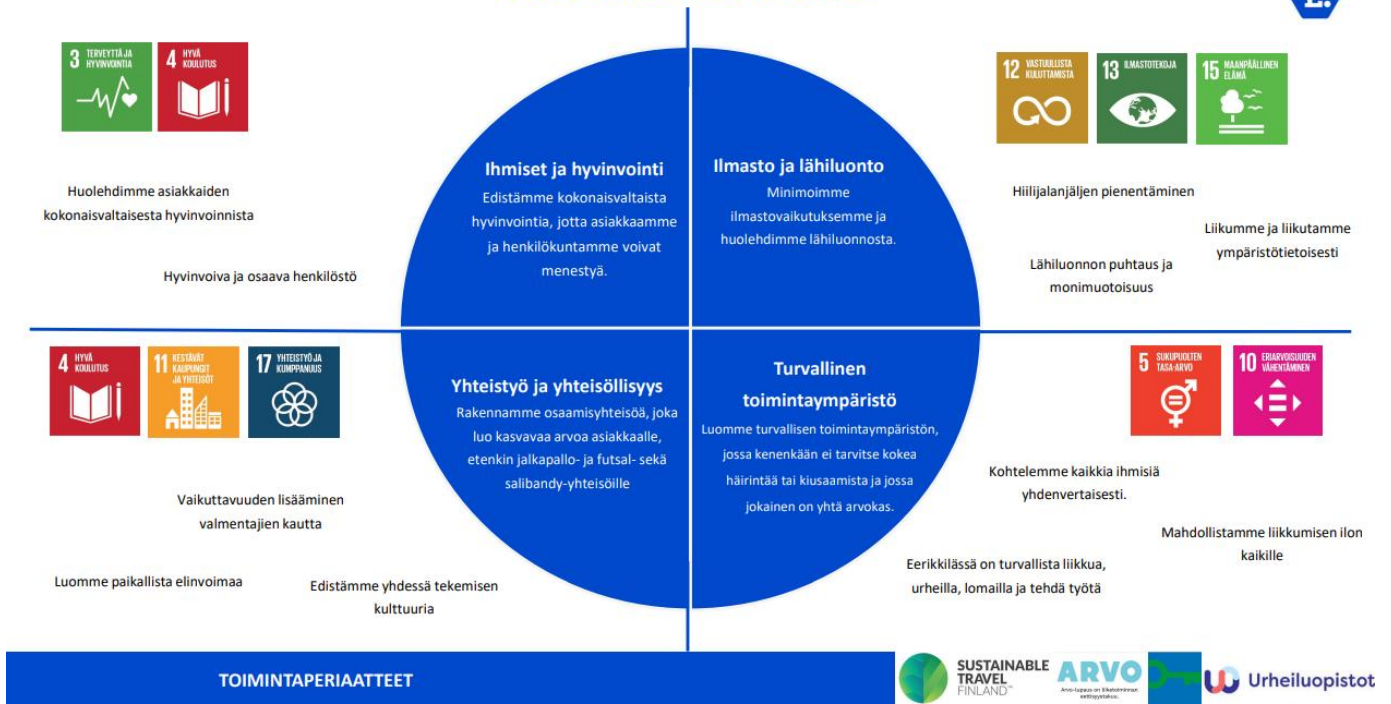
- Kestävää kehitystä on edistetty Eerikkilässä vastuullisuusohjelman mukaisesti vuodesta 2018 lähtien. Aiempaan vastuullisuusohjelmaan luotiin strategiset vastuullisuustavoitteet ja teemakohtaiset toimenpiteet, joita on edistetty vuosikohtaisella toimintasuunnitelmalla.
- Aiemman vastuullisuusohjelman toimintakauden aikana Eerikkilälle myönnettiin STF-merkki sekä Green Key –sertifikaatti (v.2021)
- Eerikkilän toimintaa ohjaa myös Urheiluopistoverkoston vastuullisuusohjelma, Arvo-liiton jäsenyys sekä Suomen innostavimmat työpaikat, PeoplePower®-tutkimus
- Päivitetty vastuullisuusohjelma sisältää neljä uutta pääteemaa, jotka tunnistettiin olennaisuusarvioinnin avulla sekä tarkastelemalla YK:n kestävä kehityksen tavoitteita.
- Vastuullisuusohjelma sisältää lisäksi teemakohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sekä etenemissuunnitelman, jonka avulla asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa

<https://eerikkila.fi/eerikkila/vastuullisuus/>

4

Vastuullisuusteemat

E.

Etenemissuunnitelma

E.

